

Observationes chirurgico-obstetricio-anatomico-medicae : quas, annuente summo numine ... pro gradu doctoratus ... / eruditorum examini submittit Henricus van de Laar.

Contributors

Laar, Henricus van de.
Beddoes, Thomas, 1760-1808
Merriman, Samuel, 1771-1852
Royal College of Surgeons of England

Publication/Creation

Lugduni Batavorum : Apud Jacobum Meerburg, 1794.

Persistent URL

<https://wellcomecollection.org/works/ed7tjgdj>

Provider

Royal College of Surgeons

License and attribution

This material has been provided by This material has been provided by The Royal College of Surgeons of England. The original may be consulted at The Royal College of Surgeons of England. where the originals may be consulted. This work has been identified as being free of known restrictions under copyright law, including all related and neighbouring rights and is being made available under the Creative Commons, Public Domain Mark.

You can copy, modify, distribute and perform the work, even for commercial purposes, without asking permission.

**wellcome
collection**

Wellcome Collection
183 Euston Road
London NW1 2BE UK
T +44 (0)20 7611 8722
E library@wellcomecollection.org
<https://wellcomecollection.org>

1

OBSERVATIONES
CHIRURGICO-OBSTETRICIO-
ANATOMICO-MEDICAE.

110

OPUSCULO

CHIRURGICO-OBSTETRICO

ANATOMICO-MEDICAE

Tracts 1526 D. Biddoes's Sale

OBSERVATIONES
CHIRURGICO-OBSTETRICIO-
ANATOMICO-MEDICAE,

QUAS,

ANNUENTE SUMMO NUMINE,

EX AUCTORITATE RECTORIS MAGNIFICI

JOANNIS LUZAC,

J. U. D. AC LINGUAE GRAECAE ET HIST.
PATRIAE PROFESSORIS ORDINARIII,

NEC NON

Amplissimi SENATUS ACADEMICI Consensu,
& Nobilissimae FACULTATIS MEDICAE Decreto,

PRO GRADU DOCTORATUS,

Summisque in MEDICINA Honoribus ac Privilegiis,
IN ACADEMIA LUGDUNO-BATAVA,
rite & legitime consequendis,

ERUDITORUM EXAMINI SUBMITTIT

HENRICUS VAN DE LAAR,

HAGA — BATAVUS.

Ad diem xxx. Julii MDCCXCIV. H. L. Q. S.

LUGDUNI BATAVORUM,
APUD JACOBUM MEERBURG,

M D C C X C I V.

B. Johnson

CHIRURGICO - ANATOMICO - MEDICAE

ANATOMIA

ANATOMIA

Ardua prima via est.

OVIDIUS.

ANATOMIA

ANATOMIA

ANATOMIA

ANATOMIA

ANATOMIA

ANATOMIA

ANATOMIA

ANATOMIA

ANATOMIA

P A T R I O P T I M O

FRANCISCO VAN DE LAAR,

PHARMACOPOEO HAGANO;

PATRUO AESTUMATISSIMO,

ARNOLDO VAN DE LAAR,

MEDICO HAGANO, CAET.

NEC NON

PRAECEPTORI CLARISSIMO

MEINARDO SIMONI DU PUI,

A. L. M. MED. ET PHIL. DOCTORI.

ATQUE IN ACADEMIA LUGDUNO-BA-
TAVA CHIRURGIAE ET ARTIS OB-
STETRICIAE PROFESSORI EX-
TRAORDINARIO, CAET.

D. D. D.

A U C T O R.

PART I OF THE

FRANCISCO VALDE LARA

FRANCISCO VALDE LARA
FRANCISCO VALDE LARA

FRANCISCO VALDE LARA

FRANCISCO VALDE LARA

FRANCISCO

FRANCISCO VALDE LARA

FRANCISCO VALDE LARA

FRANCISCO VALDE LARA

FRANCISCO VALDE LARA
FRANCISCO VALDE LARA
FRANCISCO VALDE LARA

FRANCISCO

FRANCISCO

FRANCISCO

FRANCISCO

P R A E F A T I O.

Quam bene multos, Lauream doctoralem ambientes, pressit, difficultas, materiam scilicet pro Themate inaugurali inveniendi aptam & humeris aequam, & mihi molesta fuit: campum eum in finem Medicinae theoreticae & practicae oberrans occasionem nactus fui Casum, quem prima observatio obfert, accuratius observandi & indagandi, cui cum sese, benevola communicatione conjunctissimi nostri Patruum A. VAN DE LAAR & Cl. Praeceptoris DU PUI, adjunxerit Observationum par, trigam hanc conveniens credidi Thema, ut publici juris fieret & nostris Adnotationibus illustraretur.

Ut pro istarum Observationum benevola communicatione & Patruo & Praeceptoris

Cl.

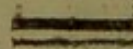

*Cl. justas hic refero grates, meque his Viris
caeterisque meis in Arte Medica Professori-
bus pro fidelissimis Admonitionibus, Institu-
tionibus & Praeceptis obstrictam sentio, sic
easdem nec inutiles, nec, quae Annalibus
Medicis inserantur, indignas confido; —
Si jam pariter animadversiones nostrae,
his Observationibus additae; non penitus
inutiles credantur, erit quod mihi gratu-
ler; sin minus ut animo grato accipiat Ob-
servationes, additasque Animadversiones ne-
gligat, LECTOREM BENEVOLUM rogamus.*

Scripti LEYDAE,

d. 15. Julii

1794.

OBSERVATIO CHIRURGICA

ET

ANATOMICA

DE

CALCULO, VESICAE INHAE-
RENTE, EIQUE ADNEXO.

*Non est in Medico, semper relevetur ut aeger,
Interdum doctâ plus valet Arte malum.*

OVIDIUS.

OBSERVATIO CHIRURGICA

ET

ANATOMICA

DE

CALCULO, VESICAE INHÆ-
RENTE, EIQUE ADNEXO.

SECTIO I.

HISTORIA MORBI, EJUS EXITUS
ET CADAVERIS SCRUTINIUM.

§. I. *** **S**anus atque a parentibus fanissimis natus, Statu morbo
bi. anno aetatis *quinto*, variolas confluentes passus est, quae quidem adeo vehementem habuerunt decursum, ut vitae fuerit spes dubia. — Durante hac morbi periodo *Ischuria* laborabat, quae tamen remediis convenientibus sublata fuit. — Hoc igitur superato symptomate variolisque evanidis in integrum *fere* convaluit: illo scilicet tempore post ad

4 OBSERVATIO CHIRURGICA

annum octavum usque nimio defatigatus motu semper obnoxius fuit *Mictui cruento*, absque dolore invadente; isto autem tempore huic adfectui sese simul junxit *stranguria*, quae utraque memorata symptomata, anno aetatis *decimo*, sensim sensimque ita fuerant mitigata, ut praeter *stranguriam* vix memorabilem de nullo conqueretur morbo & bene satis valeret.

Qui illo tempore latebat *Vesicae* morbus, de-
nuo, aetatis vigesimo primo recrudit, omnia
nunc *mictus cruenti* & *stranguriae* redierunt symp-
tomata vehementiora, superveneruntque *pruritus*
intolerabilis glandis penis, *durities in regione hypo-*
gastrica, (quae insignis aliquando fuit & in emol-
litionem cataplasmate saepius tecta fuit) *dolor*
violentissimus circa os sacrum; *tenesmi* & *convul-*
siones, praesertim, quae *Opisthotonos* & *Risus Sar-*
donius vocari solent; quae & alia juvenem mise-
rabiliter excruciauerunt ejusque mentem & meam,
(cum illorum omnium saepe fui spectator anxius)
insigniter adfecerunt. Tantorum malorum causa
ab artis Peritis non potuit non *calculus* suspicari,
in Vesica Urinaria delitescens, ad quem detegen-
dum, ope *Catheteris*, *Candelularum* atque *Explo-*
rationis per digitum, in anum immissum, varia
tentata fuere conamina, irrita interim omnia,
quia, propter vehementem dolorem *Urethrae* sub-
orientesque convulsiones, neque per *Urethram*,
neque per *Anum*, modo qualicumque, ut par erat,
Exploratio institui & ferri potuit.

Medela in-
terna &
Exploratio.

§. II. Tam gravi igitur malo si non remediis
medela, adferri saltem ut levamen posset, varia
Me-

Medicamenta interna *Lithonriptica* dicta, *Uva Ursi* (a), *Aqua calcis* (b), *Aqua mephitica alcalina* (c), alia, propinata fuerunt, quae cum nullum habuerunt effectum malumque continuo in pejus rueret, in *opio*, solamen, auctoritate propria, quaesivit Aeger, omnem insuper *Explorationem* localem detegendi calculi causa, usumque medicamentorum quorumcunque rejiciens pertinaciter.

Hos jam cruciatus terribiles cum per longum tempus sustinisset, neque *opio*, cujus insigni utebatur quantitate, hos levare possit, tandem immanis doloris impatiens experto Chirurgo *** *Explorationem* in *Vesicam*, ope *Catheteris*, instituire concessit. Examine instituto *Catheter Vesicam Urinariam* intravit quidem, sed nihil in ejus cavitate detexit extrahendo interim *Catheterem* & quidem, quando extremum ejus juxta latus posterius *vesicae* decurrebat, cum aliquid duri percipi videbatur, ex duritiei sensu aegrum *calculo* laborare conjecit Chirurgus, — non asseruit, cum exploratione digiti, in anum immissi, nulla calculi certa indicia prostarunt. — Hac eadem exploratione ab alio Chirurgo & Lithotomo *** iterata, calculus detegi eodem loco, quo prior Chirurgus du-

(a) De horum Foliorum vertute; Vid. si lubet, DE HAAN *Rat. Med. Tom. 2. pag. 191. edit. Vien.*

(b) Vid. inter alios R. WHYTT *An Essay on the Virtues of Lime-Water and Soap in the Cure of the Stone*, Edinb. 1761. 8vo.

(c) *Scheikundige Bibliotheek* 1. stuk. pag. 41. 2. stuk. pag. 95. en 3. stuk. pag. 175. Delft 1792. 8vo.

duritiem calculosam invenerat, in Vesica Urinaria declarabatur ac, ut malorum omnium, sic dolorum etiam cruciatuumque habebatur causa atque huic malo nullum aliud remedium, quam calculi sectio super esse concludebatur. — Neque malorum omnium auditâ causa, in auxilio ancipiti licet, eligendo diu haesit dubius, sed operatione sustinendo paratum se praestitit aeger, quae quidem mense ***.... 17... instituta fuit.

Lithotomia.

§. III. Vulnus ad calculum educendum a dicto Lithotomo non quidem ad normam & praecepta unius alteriusve Lithotomi celebris inflictum fuit, sed varia, ut videbatur, variae methodi combinatione operationem instituit. Hoc jam inflictio vulnere, eodem dilatato ac forcipe introducta, multa ad calculum extrahendum instituta fuerunt conamina, quae, Vesicâ, ut videbatur, quam vehementissime circa calculum contractâ, fuerunt irrita, quibusque nullo modo calculus arripi, ne dum extrahi, potuit. — His tentaminibus quum ter quaterve de calculo resultaret forceps ac eadem tantum de calculo frustra minora decerperentur, ne malum grave ipsâ operatione auferetur, omne opus naturae relinquendum habebatur raturam expectandumque, an Methodus hic duobus, ut ajunt, temporibus (*d*) peragenda, prodesse possit ac misero esse utilis.

§. IV.

(*d*) De hac methodo secandi calculum, duobus, ut ajunt, temporibus peragenda, sive, ut Galli dicunt, *a deux temps*, Vid. P. FRANCO, *Traité des Hernies*, Lion 1761. 8vo. pag. 128. & seqq. LE DRAN *Oper. de Chirurg.* pag. 318. & 319.

§. IV. *Primus* ab operatione dies Aegrotanti
fatis fuit placidus.

Sed *altero* levior accessit febris.

Tertio die querebatur aeger de dolore violentis-
simo in inguine sinistro atque ejus abdomen tumi-
dum erat tensumque, applicatum autem scroti sus-
pensorium & cataplasma, emolliens supra abdo-
men his malis levamen attulerunt.

Quarto die injectiones emollientes in vulnus fue-
runt institutae, quibus frustum calculi in vulnere
adhuc superstes prodibat. — Per vulnus in Vesica
Exploratione jam illo tempore facta neque calcu-
lus potuit detegi.

Sexto die in vulnere pus conspicuum: Examen
vulneris tunc temporis dolorosum.

Die *Septimo* dolor in glande penis, in inguine
sinistro & in vulnere perentiebantur ac dein de-
lirio adiciebatur aeger.

Octavo die dolor in abdomine & inguine sinistro
continuarunt; — accessere convulsiones, pulsus-
que fuit debilissimus: propinata tunc fuit Mixtura
cardiaca ex Extracto Corticis Peruviani aliisque, &
Clysmata emollientia ex oleo Lini applicita.

Decimo die nox inquieta erat & doloribus gra-
vis, in quorum levamen *Laudani puri* granis de-
cem usus est. — Aegro prono decumbente Vul-
nus exploratum iterum est, tuncque calculi praesen-
tia

G. TEN HAAF, *Verb. der Haarlems. Maatschappy* D. XIX. I.
Stuk. pag. 427. P. CAMPER, *Mengelstoffen over de Steengros-
jing en derzelver Heelwyze*, Amst. 1782. 8vo. G. J. VAN WY,
Heelk. Mengelstoffen, Amst. 1784. I. deel. 8vo.

*Status ae-
gri post in-
stitutam
operatio-
nem.*

8 OBSERVATIO CHIRURGICA

tia detecta. — Hoc examen dum instituebatur, urinae aliqua quantitas vulnere effluxit, & una cum urina prodierunt frustra aliquot calculi.

A die *undecimo* ad *decimum nonum* eodem fere in statu versante aegro quotidie injectiones emollientes in vulnus ex oleo Lini fuerunt institutae; propinataque Clysmata, atque interne exhibita sunt Remedia roborantia. Diaeta fuit nutriens. Hoc temporis intervallo aegri viribus doloribusque id permittentibus vulneris exploratio fuit instituta, sed nullo modo calculus educi potuit.

Vigesimo die propter vehementissimos dolores in regione Sacri & convulsiones a Medico ***, aegrotantis curam gerenti, aliquot exhibita fuerunt *Laudani puri* grana, quae quum levamen adferendo essent imparia a Custodibus *Opium* adferendum expetiit aeger, ejusque viginti ad minimum grana intra nycthemeri spatium devoravit, absque ut damni quicquam inde fuerit ortum.

Die *Vigesimo primo* singultus advenit. Illo die urinae aliqua quantitas per Urethram, vulnere licet aperto, cum tenesmis evacuata est. — Haec in vas collecta materiam purulentam, odore sphaeloso gravidam, in fundo exhibuit. — Ab illo tempore partium internarum affectio gangraenosa suis signis manifesta se monstravit, cui quidem, si posset, ut moderetur, varia medicamenta interna, sine ullo effectu, fuerunt propinata. — Omnibus igitur male ominantibus inque pejus ruentibus, nullaque arte internâ externâque malo medelam esse perferentiens aeger & omnia medicamenta omnemque vulneris exploratio-

tionem recusavit, tandemque, vehementissimos inter dolores terribilesque cruciatus, die ab operatione peracta *vigesimo septimo*, vitam, quam finendam toties speraverat, quamque ad Annum *vigesimum quartum* protraxerat, miserrimam deferuit.

§. V. Malorum omnium istorum si non causam, quae signis manifestis satis, durante vita, fuit cognita, ut detegerem, Morbi saltem illius effecto, ac finistri eventus peractae operationis rationes ut expenderem, institui dissectionem Cadaveris: Abdomine aperto, Intestina, Renes & caetera Visera sanissima inveni, sed in parte posteriore ossium pubis in conspectum veniebat corpus globosum, rotundiusculum, supra eadem eminens, quod exactiore examine patuit ipsam esse vesicam urinariam, induratione & degeneratione volumine insigniter auctam.

*Sectio cada-
veris.*

His visis aperui partem anteriorem vesicae & urethrae, (quae sanissima fuit) effluxitque aliqua quantitas urinae purulentae foetidissimae. — Vesicae nunc examine instituto ulteriori constitit ejus latera adeo esse crassa, ut in quibusdam locis dimidio pollicis tribusque lineis aequarent (*e*). — Interna ejus superficies varias etiam degeneraciones subierat (*f*). — Neque Ureteres a degeneratione immunes erant, patuli quippe in ipso cavo vesicae & ad visum conspicui (*g*). — Caput gal-

li-

(*e*) Vid. Tab. I. Fig. I. *ooooo*.

(*f*) Ibid. *ffff*.

(*g*) Ibid. *gg*.

linaginis & puncta feminalia ita degenerata fuerunt, ut in parte dextra vesicae conspiciantur (*h*). — In latere sinistro partis inferioris ejusque colli prope partem membranaceam in conspectum veniebat apex calculi, Sacco inclusi (*i*), quo detecto, separavi prudenter faccum à calculo & filamenta sustuli, quibus invicem annectebantur. — Exempto sic calculo tuberculoso, figurae oblongae, longitudinis duorum pollicum, circumferentiae maximae 5 poll. & 2 lin., latitudinis unius & dimidii pollicis, circumferentiae minimae 4 poll. & 1 lin. & qui ex bilance suspensus pondere fuit drachmarum undecim cum dimidia (*k*), magna copia puris foetidissimi effluxit, quod ex apertura in parte interiore facci conspicua (*l*) provenire constitit. — Haec postquam in Vesica, in Pelvi, in situ derelicta, observaveram, prudenter separavi eandem, & Penem simul, nec non Intestinum rectum a partibus vicinis atque ex cavo pelvis sustuli, ut illarum partium examen exactius instituere possem ac detegere, quâ quidem viâ memorata mox apertura decurreret. — Stylo itaque in aperturam immisso patebat, illam transire pone prostaticam & vesiculas feminales; juxta externam superficiem Intestini recti ad sacrum terminari atque ibi faccum formare, ex quo varii sinus in ipso cavo pelvis conspici erant, omnes gan-

(*h*) Ibid. *b i i*.

(*i*) Ibid. *k k k k k k*.

(*k*) Ibid. Fig. II.

(*l*) Ibid. Fig. I. *l*.

gangraena affecti & pure foetidissimo repleti (*m*). — Ut insuper partem posteriorem vesicae superincumbentesque partes lustrarem atque in vulnus ad calculum extrahendum inflictum inquirerem, quam prudentissime atque exactissime Vesicam ab Intestino recto & omni corrupta cellulosa separavi, comperique *Prostratam*, *Vesiculas Seminales* & *Vasa deferentia* non morbose adfecta fuisse (*n*); *Ureteres* vero dilatatos adeo, ut digitus minimus immitti posset (*o*); — partem posteriorem vesicae degeneratam atque induratam & denique vulnus ad calculum educendum inflictum obliqua sectione partem urethrae membranaceam perfecasse (*p*) atque ad mensuram exactum longitudinem habuisse 7 lin. pollicis rhen.

Et praeter ista quidem in reliquo corpore, quod morbum hunc Vesicae spectat, nihil detexit Anatome,

SEC.

(*m*) Vid. Tab. I. Fig. 3. *kkkkkkkk*.

(*n*) Ibidem. Fig. 4. *ee, dd, cc*.

(*o*) Ibidem. *bb*.

(*p*) Vid. Tab. I. Fig. 4. *fg*.

S E C T I O II.

ENARRATI CASUS EPICRISIS.

Prologus.

Si quam mox dedimus Calculosi Historiam non alii scopo inferviret, quam ut Mortis genus, quâ occumbere debuit Miser, determinaret, certe unam tantum ex bene multis causis consignaret, quibus perire Hominibus datum est, quae quidem, in aliis licet & aliis diversae, aut cito tamen, aut tarde, omnibus ineluctabile fatum subire faciunt: nam

*Omnibus est eadem Leti via, non tamen unus
Est vitae cunctis exitiique modus (a).*

sed talis non erat scopus; noster est praesertim ut, datis primum *Morbi Historia ejus exitu & Cadaveris scrutinio*, animadversiones huic casui nonnullas adderem, quae vel ipsum casum illustrare possent, vel non penitus inutiles hac occasione mihi fuere visae.

§. I.

(a) CORN. GALLUS *Liber Eleg.*

§. I. Si nostri Corporis Humores curatius examinentur, comperiemus, omnes partes fluidas in se habere feminium naturale ad calculi generationem, ut observationes medicae satis superque docent; — nullibi interim melius istud percipitur, quam ubi in suis receptaculis humores quasi stagnant, maximeque in systemate urinario. Negari non potest principia, quibus calculus componitur ab ipsa urina deponi atque in eadem constanter inveniri; neque tamen asseri calculum semper formari, sed illo tantum in casu, quando haec principia a lotio separantur; atque in urina corpus heterogeneum, quodcumque etiam illud fuerit, invenitur, cui principia haec sese affigere possunt. Hoc modo nucleus quando calculi formatus fuerit, continuo elementa calculosa inveniunt corpus, cui se applicare possunt, quare ex minimo calculo, cur major & major, asperi, spinosus, glaber, rotundus, aliusve figurae fiat, non difficile est conceptu. Quam primum jam tale corpus peregrinum in pelvi renum, ureteribus, vel vesica delitescat, non potest non nocere ac symptomata producere, quae a receptaculo sensibili laceffito originem trahunt; minora, levidensia aliquando initio ac vix perceptibilia, si calculus parvus, rotundus, mollior, aequabilis; — majora, graviora & vix toleranda, si mora invaluerit malum; volumen majus si acquisiverit calculus, asperitatemque non exiguam, sique hoc ipso calculo receptaculum & dolorosius & sensilius, inflammatum degeneratumque fuerit.

Origo calculi & symptomata.

Haec si nobiscum reputemus, non dubii haere-

bimus longum, cūr in calculosis diversitatem insignem circa calculi originem, symptomata & phaenomena observemus; modo per aliquot, tempus illius signa filere, modo iterum comparereprehendamus; modo laevia animadvertamus symptomata, horribilia alias; modo vesicam sanam factis, morbosam alias passim contemblemur degeneratamque; & tandem cur saepissime quidem calculum libere in vesica reperiamus fluctuantem, non nunquam tamen cum ipsa vesica concretam, vel in peculiari sacco cavitaeque illius receptaculi reclusam reconditamque.

Haec jam principia, quae in ratione sana, observatione anatomica atque experientia practica fundata sunt, si statui Hommis calculosi, cujus descriptionem (Sectione anteriori §. I.) dedimus, applicemus, non improbabili, ut putamus, conjecturâ, ex praegressis originis calculi rationem reddere poterimus, phaenomenorumque, quae dolentes observavimus saepe, neque dolorose minus tamdiu sustinuit aeger.

Quem passus fuit aeger morbus variolosus, ut variis in corporis partibus, sic etiam in vesica urinaria suas, quandoque exseruit vires nocentes: *Ischuria*, quae quidem variolarum confluentium symptoma non infrequens (*b*), quâ durante variolarum decursu, laboravit, istius rei documentum est. Neque hoc symptoma durantibus Variolis tantum locum habuit, sed idem hicce morbus

var

(*b*) Vid. BURSERII *Inst. Pract. vol. I. p. 304.*

variolosus, vel illius symptoma tantam quidem in organis Uropoieticis reliquit adfectionem morbosam, ut levi accedente causa occasionali *Mictu cruento* laboraverit ac *Stranguria* post hac tantum non semper affectus fuerit.

Ex hoc jam Mictu cruento origo calculi repentina videtur: — Si ex observatione practica & in prophylaxin calculi Clar. OOSTERDYKIUS (c) jure monuerit in Mictu cruento, coagulatum sanguinem, in renibus aut vesica morantem, ne calculo commodissimam occasionem praebeat, epotis diluentibus & mellitis solvendum atque expellendum esse, vero simile videtur grumum sanguinis, ex illo mictu cruento in vesica retentum fuisse atque elementis calculosis, in urina praesentibus, occasionem dedisse huic sanguinis grumo sese adfigendi sicque calculum generandi.

Huic conjecturae regeri quidem potest, quod si tale assumatur calculi origo, vix explicari possit, annorum *undecim* spatio calculi symptomata vix locum habuisse & tanta vehementia eadem anno demum aetatis *vigesimo primo* prodierunt, ut Peritis nullum, quin calculus praesens, superdubium fuerit.

Neque ista penitus negligenda sunt: at vero si simul assumamus initio calculum fuisse minimum & illo tempore, quo levis *Stranguria* adfuit, pedetentim fuisse auctum, atque istius molis calculosae augmento, ejus pressione attrituque ad vesicam,

at-

(c) Vid. *Inst. Med. Pract. Lib. 8. Cap. 5. §. XI.*

atque urinâ, pedetentim acriori reddita inflammationem vesicae, incrassationem, suppurationem, ulcerationemque, quorum omnium phaenomenorum infra mentionem faciemus (*d*) productas fuisse, tuncque tandem, his praesentibus & ingravescentibus, memorata symptomata locum habuisse, non video, cur aegrotantis nostri calculi origo ex mictu cruento, quem tenera jam aetate passus est, verosimili satis conjectura haud posset repeti.

De Symptomatibus, quae calculosis superveniunt, quaeque in nostro casu locum habuerant, generatim dicere hic nihil attinet: ut ista in Aegrotante nostro observavimus & sedulo adnotavimus, sic eadem, similia & alia apud omnes Auctores Chirurgicos Practicosque, inter quos iterum Cl. OOSTERDYKIUM nominasse (*e*) sufficiet, inveniuntur notata, ex irritatione & inflammatione cum suis sequelis quam certissime repetenda; sed, quod nostram hic praeprimis attentionem meretur, duplex est symptoma, quod in nostro Aegrotante observavimus, alterum *dolor violentissimus circa os sacrum*; alterum *Opisthotonos & Risus Sardonicus*.

Ex Vicinia partium & consensu nervorum Vesicae & intestini recti mirum non est, in calculosis saepe adfici illius intestini extremitatem, illudque vexari tenesmis aut non raro inversum exprimi;

(*d*) Vid. §. V.

(*e*) Vid. II. Cap. 3. §. XIV.

mī; sed dolor hic in super in nostri casu mechanicam agnoscebat causam. Ex Anatomica inspectione partium in pelvi sitarum patuit, calculum in vesica ad posteriorem parietem fuisse accretum incarceratumque; faccum ibi formatum fuisse, qui cum ipsa cellulosa pelvis & quae partes ossi sacro ligat, communicabat. Ibi ergo, inflammatione & in sequente suppuratione ortis, non potuit non dolor eo loci violentissimus oriri, excretionem alvina necessario augendus: — Ut dolor violentissimus sic & convulsiones eandem agnoscunt causam, quod autem hic prae ceteris *Opisthotonos* & *Rifus Sardonius* locum habuerint, explicandum videtur ex sede peculiari calculi, quam ad sacrum habuit: ex Neurologia quippe quum notissimum sit *Nervum intercostalem* ad coccygem & sacrum terminari atque abinde sursum adscendere juxta *Lumborum*, *Dorsi* Collique vertebrae, donec *Cranium* ingrediatur, eumque Nervum ita quidem esse comparatum, ut cum omnibus fere nostri corporis nervis cohaereat communicetque (quare non immerito *Sympatheticus major* fuit dictus) non difficile erit explicatu & ipso calculo & purulenta atque ichorosa materia, qua sinus impleti erant, ad finem irritato laceffitoque *Nervo intercostali*, *Opisthotonum Rifumque Sardonium* fuisse excitatum neque pati potuisse aegrum quamcunque explorationem per *Urethram Anumque* calculi detegendi causa, quin in convulsiones rueret enormes.

Plura de his symptomatibus addere quidem nunc non libet: pleniorum explicationemque hac in re petere poterit quivis, si super hoc *Nervo Doct.*

G. COOPMANS egregiam Neurologiam cum his conferre velit (*f*).

*Remedia
interna &
Exploratio.*

§. II. Calculosos vidisse oportuit atque eorum cruciatus observasse, ut omnem conatum, quem in inveniendis & perficiendis vel medicamentis, quae in renibus vel vesica solvendo forent paria; vel operatione chirurgica, quae calculi in vesica urinaria delitescantis praesentiam declarat, vel ejus ex vesica educationem absolvit, laudabiliter instituerunt Medici & Chirurghi, rite atque ex vero aestimemus atque illorum conamina ulteriora speremus: at vero, quod utique dolendum, ea videntur ipsorum uropoieticorum organorum conformatio & functio; — ea progressu calculi symptomata & effecta in vesica & partibus vicinis observabilia, ut neque specificum solvendo calculo semper par, neque chirurgica operatio malo faciendo sufficiens usque inveniri possint.

Ita scilicet initio mali quidem plerumque in Calculosis sese res habet, ut calculi praesentia, non animadvertatur, vel si animadvertatur, ut querelae non graves sint sufficienter, ut Medicina efficax satis ei adhibeatur, & medicamenta forte illius quidem sint naturae, ut doloribus mitigandis inserviant, neutiquam vero solvendo calculo, cui si vel solvendo essent paria, talia insuper sint, ut absque nociva qualitate tanta quantitate in corpus humanum ingeri non possint, & tantum suae virtutis per-
di-

(*f*) Vid. *a* p. 177. *ad* p. 217. *praesertim* p. 192. §. 268. p. 206. §. 298. & §. 299. & p. 217. §. 321. & *alibi*.

diderint, ut, ad renes demum, ureteres & vesicam forma liquorum excretorum postquam pervenerunt, scopum, quo ingesti erant, ferire nequeant.

Huic memoratae caussae remediorum, quae *Lithontriptica* audiunt, inefficaciae, accedit alia eaque gravior, postquam mora invaluerit malum adeoque inevitabiliter calculi moles aucta fuerit & symptomata calculi ingravescant, non potest non duplex in corpore praesens esse malum & ipse calculus & vesicae, vel loci, quo haeserit calculus, irritatio, inflammatio, degeneratio, incrassatio, suppuratio, quibus quidem, remedio etiam calculum solvendi virtute valente, mederi saepe Medicina non poterit, quaeque misere succumbere cogunt hoc malo afflictos.

Quae haecenus disputavimus indicare videntur in genere non multum tribuendum esse speculationi & theoriae, quam de compositione calculorum eorumque principio primario constituyente in vesica urinaria protulerunt multi, neque multum boni petendum esse ex asserto PARACELSI, *resinam animale* calculum asserentis; HELMONTII, *concretionem salis urinae cum spiritu volatili terrestri* credentis BOYLEI, *ex oleo & magna copia salis volatilis* constare putantis, BOERHAAVII, *alcali volatile & particulas terrestres* in calculo assumentis, HALESI, *ex tartaro & aeris magna quantitate* eum constituentis & CHEMICORUM HODIERNORUM, calculum continere *acidum sui generis* (acide litique) *sal volatile concretum* (carbonate Ammoniacal) & *carbonicum*

purum (carbone) demonstrantium (g); — neque magis remediorum titulis & effectibus, quae nominibus variis *Elix.*, *Salutis Anglicani*, *Succi Graminis*, *Seminum Dauci*, *Herbae Saxifragiae*, *Paronychiae*, *Ciceris rubri*, *Pisae*, *Fabae Turcicae*, *Theae*, *Acmellae*, *Millepedum*, *Cantharidum* (h), *Uvae Ursi*, *Ilicis Aquifolii Linnaei* (i), *Remedii Matronae Stephens*, constantis ex alcali vegetabile cum certa quantitate saponis (k) *Aquae Calcis* (l) & *Aquae Alcalinae metphiticae* (m) insigniuntur; cum experientia pro dolor! frequentiori constiterit, vel omnia, vel pleraque, nullius fuisse utilitatis, vel talis tantum, ut in dubio res sit, an sedativae horum remediorum virtuti, an calculum solvendi major attribui possit effectus.

Haec licet ita sint, non tamen ideo putandum est nos velle, ut proposita Remedia penitus negligenterentur, neque ulteriora tentamina ad inveniendum Remedium calculum solvens instituerentur: absit hoc, ea versamur in opinione, ut initio mali; quando maxime prodesse possent, non adhibeantur, quoniam signis symptomatibusque calculus tunc non prodit, & proveciori morbi pe-
rio-

(g) Vid. DE FOURCROY *Elemens d'Histoire Naturelle & de Chimie*, Tom. IV. p. 391. edit. 1789.

(h) Vid. CL. OOSTERDYK II. *Cap.* III. §. 24.

(i) Vid. *Alg. Letterb.* No. 222. p. III.

(k) Vid. D. HARLEY *de Lithonriptico a Joanno Stephens invento*, p. 63. & 64.

(l) Vid. WHYTT II.

(m) Vid. II.

riodo si adhibeantur, in fructuosa esse non unam ob rationem, & quia absque noxa sufficienti quantitate, qua calculum solverent, ingeri nequeunt, eorum virtus tunc solvendo calculo impar est, & denique quia ipso calculo adeo degenerata est vesica, ut si vel calculo solvendo medicina foret efficax, inefficacia tamen forent reliqua artis praesidia ad malum calculi consequens, degeneracionem puta vesicae, tollendum sanandumque.

Et haec principia si animo reputemus cumque statu partium earumque degeneratione, quam in cadavere Hominis calculosi observavimus conferamus, facilis quidem erit conclusio, cur adhibita medicamenta Lithonriptica memorata nihil quicquam praestiterint, neque quicquam praestare valuerint & ulli alii ipse praestulerit aeger opium.

Etsi igitur probatum putemus haecenus inventa remedia Lithonriptica non tantum quidem praestitisse, quantum quidem extolluntur, in cujus rei probationem non infimum argumentum est, quod alia aliis non successissent. Si hoc illudve experientia constanti probatum fuisset, jubet tamen fides, quae fide dignissimis auctoribus habenda est; jubet & ipsum ratiocinium chemicum, ut in morbo calculoso, quam primum innotuerit malum & signis symptomatibusque vel levis inde exorta fuerit suspicio maxime probata constanter adhibeantur, inter quae Remedium Stephenianum (n); Aquam Calcis (o) & Aquam alcalinam mephiticam

(n) Vid. II.

(o) Vid. WNYT-II.

cam (p) non infimum tenere locum experientia constitit.

Si initio mali calculus ab artis Peritis suspicietur, non autem signis certis demonstratur & proinde vel remediorum internorum usus negligatur, vel ab effectis ob minora incommoda auxilium non imploretur; — si porro proVectiori morbi stadio & nullius usus haberi possint remedia interna & ipse denique calculus receptaculo, in quo continetur varias noxas inferat, jubet vel minima calculi in vesica praesentia suspicio, ut in confirmationem rei, de qua quaeritur, auxilium chirurgicum, ut EXPLORATIO adhibeatur, instituat, sicque demum malum praesens detegatur.

Hu-

(p) Vid. Scheidk. *Bibliob. II.* & W. FALCONET *An account of the efficacy of the aq. Mephitic. alkalina, or solution of fixed alkaline salt, saturated with fixible air in calculous disorders & other complaints of the urinary passages* 4tb. Edit. London, 8vo. 1792. Si ex legibus affinitatum chemicis ratio cinemur, vero simile videtur, acidum aërium relinquere. Alkali vegetabile & sese conjungere cum Alkali volatile concreto, unde productum erit Sal neutrum (carbonate Ammoniacal.) — Ergo nunc acidum calculi relinquit facillime suam basin seseque conjunget cum alcali vegetabile, qua conjunctione producit Sal neutrum (*Lithiate de Soude*).

Si sic statuamus ex ista affinitate electiva, quod Salia neutra ita nata facillime solvantur in urina non potest non calculus decomponi; sed haec Chemice licet vera videantur, credo tamen in calculis majoribus & degenerationibus vesicae, (ut in nostro casu locum habuit) levamen etsi forte remedium hoc adferre possit plenarium solutionem calculi hoc remedio acquiri non posse adeoque in iis casibus nihil aliud superesse, quam Lithotomiam instituere, ut pote unicum remedium, quo meseri a calculo causa omnium dolorum cruciatuumque liberandi sunt.

Hujus auxilii adhibendi non una quidem ratio est: hac ipsa praesentiae, magnitudinis & gradus duritiei calculi in vesica certitudinem acquirimus; — hac ipsa ad usum talium remediorum propositorum & quidem ad eorum usum tempestivum dudumur; atque hac ipsa demum, nihil valentibus internis remediis, ad Lithotomiam concludimus & quidem ad illam instituendam tunc temporis, quando injurias nondum vesica atque ejus vicinae partes ab ipso calculo passae sunt.

Haec omnia commoda etsi promittat chirurgica haec exploratio & non raro praestet, optandum foret, ut semper & certo omni in casu praestaret. sed hoc auxilium, calculo adfectis eheu! saepe multum habet incerti, neque ejus administratio semper facilis: Initio quando calculus parvus, adhuc est, ipsa exploratione, aliquando detegi non potest, tactu neque sonitu sentiri; neque si vel major, ista Exploratio semper certa est, cum vario modo ita delitescere in Vesica calculus possit, ut detegi non valeat, quemadmodum illud aliquando explorantibus, calculi caeterum praesentiae ex aliis signis certissimis, accidit, sed denique in statu malo proVectiori, calculo majori, asperiori; vesica inflammata, suppurata, incrassata, indurata, symptomata calculosorum aliquando esse possunt adeo violenta; dolor adeo intensus; sensibilitas partium adeo vehemens, ut aeger neque *Explorationem* permittere, neque pati possit.

Et ultima quidem conditio in nostro Aegrotante locum habuit, tam misere cruciatibus calculi vexato; ut explorationem & non admiserit & pati nequiverit.

At-

Atque haec quidem ob causas allatas, five potius neglecta, exploratio etsi in dubio casu incertam relinquat Medicum in exhibendis talibus remediis, quae maxima vi lithonriptica gaudere habentur saepe tamen in tali casu alia signa phaenomena & symptomata ita quidem Medicum de calculi praesentia certum reddunt, ut suas indicationes eatenus absque damno adimplere possit, sed quotiescunque de calculi praesentia quaeritur eum in finem, ut Sectio Calculi institueretur, tunc quidem talis veri similitudo talisve certitudo moralis non sufficit, sed certitudo physica calculi praesentiae, exploratione & tactu probata, requiritur, cum nequaquam temere quis vulnus pro calculo extrahendo infligere auderet, cujus quidem praesentiae incertus foret.

In tali casu aut opio sedandi dolores et pacanda sensibilitas est; ut exploratio possit fieri atque eadem calculus detegi; — vel doloris & cruciatuum impatiens aeger in Calculi Sectione levamen quaerens eo pervenire debet, ut vel dolorissimam etiam Explorationem sustineat & sic praesentiae calculi certior fiat Chirurgus. Et haec quidem nostri Aegrotantis conditio erat: quanta quidem mala, quantos dolores sustinuerit qualesque cruciatus perpeffus fuerit, priori sectione (q) leviter adumbravimus & fortius condolentes sensimus. Hi dolores, hi cruciatus eo tandem pervenerunt severitiae, ut omnia ferre & in levamen omnia
pati

(q) Vid. §. II.

pâti voluerit, quibus tunc quidem factum est, ut iteratâ exploratione calculi praesentiae certus ad *Lithotomiam*, unicum mali remedium, conluserit.

§. III. De variis calculum secandi methodis agere aut easdem hic explicare nihil attinet: Quamquam enim iste labor neque inutilis, neque superfluus possit haberi & vix dubitandum sit, quin, aliquando OMNIS Aevi LITHOTOMIAE HISTORIA LITTERARIA ET CRITICA prodeat, non tamen huic rei nunc inhaerebimus: quas passim peracta Lithotomia & post eventum operationis infelicem, Cadaveris examen nobis suppeditaverunt observationis hic addere liceat.

Lithotomia.

Assumamus, quâcunque etiam methodo instituat^{ur} Lithotomia, illam hodie in omnibus suscipi lateraliter, adeoque fieri quidem in omnibus eodem in loco, sed methodo variâ, id est, variis Instrumentis, variave Encheiresi eundem finem tentari.

In nulla operatione chirurgica antequam suscipitur major forte requiritur cognitio anatomica partium; — in nullâ forte, durante eâdem, major multarum rerum attentio majusque iudicium, quam in sectione calculi. Omnium partium perfectio vel bona, vel mala est; — neutra vix locum habere posse videtur: etenim nisi plaga exterior integumentis communibus partibusque musculosis subjectis sufficienti magnitudine infligatur, profundior, sive ulterior sectio, nunquam, ut convenit, peragi poterit; — neque tamen ejus directio indifferens est: nam tuber Ossium Ischiorum si nimium properet, perfectio arteriae pudendae

dae inferioris ad illud tuber e pelvi emergentis & ad perinaeum decurrentis, accidet & haemorrhagia inde orietur insignior; — contra si nimium vergat anum versus, sphincteris laesio non tantum, quae minoris momenti; sed, quae ponderis majoris, ipsius Intestini recti locum habebit. — Si vulnus profundius nimium alte in Urethra infligatur & proinde inferiora versus non sufficienter extendatur, non uno nomine mala inde provenient, quam plurima: Corpus cavernosum minus Penis, sive bulbum Urethrae aër intrare poterit atque insequens inflammatio & suppuratio cellulofam scroti occupare. — Duobus temporibus si peragatur *Lithotomia*, post hac naturae ope expelli nequit calculus, vel simul & semel sectione & calculi educatione factis, plaga nimium erit parva, quam ut forceps ad calculum educendum clausa introduci & multo minus calculo intermedio aperta educi possit, quo fiet tunc, ut dilatatio & haec si non sufficiat, dilaceratio partium colli & corporis Vesicae accidat & inde mala quam plurima metuenda sint; — si plaga profundior in Urethra nimis inferiora versus incipiat, hoc est, in membranacea parte, collo vesicae proximâ, debet eadem plaga versus collum vesicae nimium elongari, quae elongatio, etsi inferiora versus non ita quidem noceat rite instituta, non tamen, nisi lateraliter & versus tuber ossis Ischii probe directâ fiat, absque laesione vesiculae seminalis, vel ipsius Intestini recti fieri poterit. — Plaga denique profundior parti membranaceae urethrae, collo vesicae atque ipsi corpori infligta, certam demen-

sam-

famque magnitudinem habere debet & quidem ob rationem variam: debet proportionata esse magnitudini loci, qui secari potest, ne partes vicinae, quae evitandae sunt, laedantur, neque tamen nimium extendi, cum limites illius ipsa distantia in perinaeo inter arcum ossium pubis & anum determinantur; sed debet insuper proportionata esse magnitudini calculi, ne huic educendo opus sit dilatione nimia partium nocivâ; neque tamen magnitudini calculi semper respondere potest, cum observatione constet, calculos in vesica urinaria contentos tanta quidem gavisos fuisse magnitudine, ut per vulnus in perinaeo infligendum, educi nequiverint & calculi fissuram in ipsa vesica instituire, vel supra os pubis hanc sectionem in vesica instituire fuerit necesse.

Haec sunt principia theoretica, in quibus fundata debet esse Praxis Chirurgica Lithotomiae, quae si quis rite observaverit atque ad illorum normam calculi sectionem instituerit, vel contra illa neglexerit neque illorum in peragenda operatione rationem habuerit, vel ex arte vel minus, calculi sectionem institutam praedicare poterit, aut assentiri coactus sit.

Atque haec in theoria licet fundata sint & egregio facinore in Lectionibus Anatomico Chirurgicis Praeceptoris Cl. DUPUI demonstrata viderim; cum Anno 1792. primum in Cadavere Virili omnes partes, quae vel directam, vel indirectam ad calculi sectionem relationem habent, coram Auditoribus exacte praeparatas exhibuisset, dein in alio Cadavere Virili, cujus, musculis abdominis de-

scissis atque intestinis exemptis, fundus Vesicae apertus erat, ut quid fieret in cavitate vesicae aeque ac in perinaeo conspici luculenter posset, calculi sectionem ex methodo HAWKINSII instituisset, & tandem ex illo cadavere sublatis omnibus istis partibus anatomia demonstrasset, quid factum fuisset durante operatione & quaenam praecise perfectae essent partes; — dein hac in Urbe, iisdem observatis cautelis, in puero quinquenni Mense Majo 1793. ipsa Operatione ab eodem Aestumatissimo Praeceptore confirmata viderim; longe tamen abest, ut etiam ista a peritissimis semper observari & tam dextre adhiberi possint, cum non una, sed multiplex, eaque varia, ratio dari posset, cur & theoriae peritissimus, & arte manumque quantumvis habilis, aliquando hic fallatur, & funesto eventu operatione determinata atque examine cadaveris instituto, aliud quidem longe peractum fuisse comperiat, quam quidem peragi debere in antecessum asseruisset.

Atque haec quidem praeconsulto dixerim, ne, quae in peractam Lithotomiam nunc insequuntur, observationes animo carpendi prolatas quis putaverit, aut eum in finem istas adductas fuisse, ut ad hanc normam instituta dijudicaretur.

Ex dissectione Cadaveris patuit calculum in Vesica Urinaria inventum longitudinem habuisse duorum pollicum, latitudinem pollicis $1\frac{1}{2}$ circumferentiam ejusdem maximam fuisse 5. poll. Rhennol. & 2 Linear. minimam 4 poll. & 1 Lin. — Ex eadem dissectione constitit, vulnus in parte membranacea Urethrae fuisse 7 Linearum, eamque
fectio-

sectionem hanc tantum attigisse partem, & nullatenus per Collum, ne dum ipsum Corpus Vesicae transiisse.

Ex iis igitur, quae lustrando Cadaver comperimus, patuit, operationem juxta methodum JOANNIS DE ROMANIS institutam fuisse, hoc est, METHODO MARIANA. — Non igitur lateralis instituta fuit operatio, sed, ut in Apparatu magno fieri solet (*r*). Sectio tantum instituta fuit Urethrae & quidem partis ejus membranaceae.

Ex magnitudine igitur vulneris inflicti, collata cum magnitudine calculi praesentis, patere potest, quanta quidem debuisset esse dilatatio colli Vesicae, & vulneris in Urethra inflicti, ut calculus, si sacco non fuisset inclusus, sed libere haesisset in vesica, Forcipe arripi potuisset, &, vel minima diametro sese vulnere obferens, educi potuisset.

Haec dilatatio nostro ex judicio cum absque dilaceratione & contusione partium vehementiori non accidisset, si calculus liber in vesica haesisset, aut per tale vulnus non nisi discrimine magno Aegrotantis educi potuisset, aut vulnus inferiora versus per partem superiorem prostratae & dein laterali-ter per ipsum corpus Vesicae supra vesiculam feminalem sinistram continuari debuisset, ut calculus educi potuisset.

In hac igitur institutae calculi sectionis methodo (& illam ita quidem institutam fuisse Cadaveris anatome postea detexit) nullius certe usus respectu educationis calculi fuisset procrastinatio, sive

(*r*) Vid. F. SNIP *Dissert. de Lithotomia* p. 30. & seqq.

sectio calculi duobus temporibus peragenda: numquam enim per tale inflictum vulnus, suppuratio-
ne licet plenissima, in sequentibus educi potuisset
calculus, sed requiretur vel tum etiam maxime,
ut ista dilatatio, quam mox proposuimus, insti-
tueretur, priusquam in artis potestate fuisset,
hunc calculum Aegrotantis emolumento educendi.

Quod si igitur hanc peractam *Lithotomiam* cum
omnibus, quae post mortem, respectu degeneratio-
nis Vesicae & adhaesionis calculi ad Vesicam, five
ejus occlusionis in sacco quodam peculiari, in Ca-
davere inventa fuere, conferamus, dubia potest
esse conclusio, an, calculus in Vesica si haesisset
liber & arripi potuisset forcipe, Aegrotantis fors
fuisset fortunatior, cum sic quidem plaga amplio-
ri vulnere facta non inflictâ, tanta mala ex con-
tusione & dilaceratione partium exorta fuissent,
ut tunc operationis peractae accidentibus periisset
Aeger, qui nunc morbi ipsius natura fato cessit.

Egregiae sunt observationes; egregia monita &
pericula, quae circa magnitudinem vulneris, in Ure-
thra, collo Vesicae ipsiusque Corpore infligendi,
nec non de dilatatione partium, ad calculos diver-
sae magnitudinis forcipibus educendos necessariâ
proposuit Cl. CAMPERUS (s) dignissimaeque
sunt, quae inchoatae ulterius indagentur, perfician-
turque, quo demum (ut ipse asserit) (t), *Cal-
culi sectio non aliâ operatione Chirurgica periculosior
sit.*

Ad

(s) Vid. *Mengelsstoffch. ante cit.*(t) Vid. *pag. ultim. hoc est p. 203.*

Ad ista pericula (*u*), si nostrum casum expendamus, patere potest, Forcipem, quae huic calculo educendo apta fuisset, clausam habuisse debere circumferentiam $2\frac{1}{2}$ poll., adeoque vulnus desiderasse $1\frac{1}{4}$ poll.; vel vulnus 7 Linearum ad dimidium fere, hoc est, ad 8 Lineas debere dilatari, ut Forceps introduci posset.

Quod si jam ejusdem Forcipis, hoc est, Calculi, forcipe in minima diametro arrepti, sumamus circumferentiam, obtinebimus mensuram $4\frac{1}{2}$ poll., adeoque ut educi calculus posset cum forcipe, requireretur vulnus $2\frac{1}{4}$ poll.; vel in plaga inflictâ 7. Lin. requireretur dilatatio 20 Linearum sive $1\frac{2}{3}$ pollicis Rhenol.

Cum itaque per vulnus inflictum dilatatio 20 Linearum fieri non potuisse absque gravi contusione & dilaceratione, non gratis me assumisse opinor, hanc sectionem commode educendo calculo fuisse imparem, si a parte ipsius calculi invincibilia non superfuissent obstacula, quae calculi educationem omnino extra artis potestatem posuissent.

§. IV. Si nunc ad statum Aegri post operationem peractam attendamus, comperiemus, spem felicitis eventus initio dubiam fuisse & progressu temporis eventum nihil nisi ominosa protendere potuisse: etenim qui suo tempore CELSUM (*v*) jam, eventu evulsi calculi felici, praesagientem audierit.

„ Si somnus est, & aequalis spiritus & madens
 „ lingua, & fitis modica, & venter imus fedet, &
 „ me-

Status aegri post peractam operationem.

(*u*) VII. pag. 70.

(*v*) Vid. de Med. Lib. VII. Cap. XXVI.

„ mediocris est cum febre modicâ dolor, recte
 „ procedere curationem; contra, si felix curatio
 „ non sit, varia pericula oriri, quae praefagire
 „ protinus licet, si continua vigilia est, si spiri-
 „ tus difficultas, si lingua arida est, si sitis vehe-
 „ mens, si venter imus tumet, si vulnus hiat, si
 „ transfiliens urina id non rodit, si similiter ante
 „ tertium diem quaedam livida excidunt, si is aut
 „ nihil aut tarde respondet, si vehementes dolores
 „ sunt, si post diem quintum magnae febres ur-
 „ gent & fastidium cibi permanet, si cubare in
 „ ventrem jucundius est. Nihil tamen pejus est
 „ distentione nervorum, &, ante nonum diem,
 „ vomitu bilis.” certe observatis phaenomenis,
 quae in Aegro conspiciendae erant, superaddito-
 que calculum intus in Vesica adhuc delitescere, non
 potuit non omninosa fieri Prognosis, morsque cer-
 ta, ut accidit, vitâ certe miserâ; optabilior prae-
 sagiri praedicarique.

*Sectio ca-
 daveris.*

§. V. Si jam ad ea, quae exameni Cadaveris
 calculosi nos docuit, animadvertamus, nobis prae-
 primis momenta hic consideranda erunt tria: pri-
 mum erit de *degeneratione ipsius substantiae Ve-*
sicae; alterum de *calculo, vesicae adhaerente & pe-*
culiari sacco eidem inhaerente; — & tertium de
laudabili quidem, at inutili conamine Operationis
in sanationem Aegrotantis suscepto; cum, vel op-
tissime instituta operatione, mala, quae ex Calculo
in ipsa vesica partibusque vicinis locum habebant,
superare extra Naturae Artisque potestate essent.

Videamus de singulis: — Quamdiu calculus mo-
 le parvus, neque aculeis hirtus; neque urina acris,

NON

non multum à calculo patietur Vesica, mucò suo naturali glutinoso lubrica; sed quotiescunque stimulo sit ipsi Vesicae calculus, non potest non ejus substantia vehementius irritari, contrahi, contra calculum atteri, quae omnia symptomata pejora evadent, postquam & acrior redditur Urina, & mucò naturali Vesicae paries interior denudatur.

Haec igitur postquam in Vesica locum habent, non mirum est inflammari tunicam internam vesicae, ejusque insequentes degenerare non raro & in suppuracionem abire variis in locis. — Quae Cl. SWIETENIUS ad BOERHAAVII Aph. hac de re notavit (x), hanc rem adeo extra dubium ponunt, ut nihil his addere necesse sit.

Quod si jam ex statu morbi ante operationem (y) atque ex statu morbi post peractam *Lithotomiam* (z) recordemur, misere Aegrum calculi cruciatibus affectum fuisse; misere vexatam laceratamque fuisse Vesicam, nemini mira videbitur degeneratio tunicae internae vesicae atque ipsius substantiae incrasatio, quam anatomen instituentes invenimus & Tab. I. Fig. I. *ffff* & *eeeeee* expressimus.

Atque haec de momento primo: videamus de altero. — Cadavere & Vesica urinaria apertis per plurima mala, quae durante vita Aegrotantis & in ipsa operatione observata fuerunt, detecta sunt, nunc perceptu facilia, obscuriora ante. Nimirum, vesica urinaria aperta, non patuit tantum, revera cal-

(x) Vid. *Aphor.* 1421. *Comm. Tom. V. p. 264. & seqq.*

(y) Vid. §. I. *Sec.* I.

(z) Vid. *const. Sec.* §. IV.

calculo laboravisse Aegrotantem nostrum, sed eundem ipsi Vesicae adhaerentem ac peculiari sacco inclusum fuisse & quidem in posteriori parte Vesicae eumque calculum filamentis quasi in ejus cavo retineri & in posteriori parte hunc sacco cum cellulosa pelvis communicare inque eo sacco & cellulosa multum puris ichorisque contineri: Tab. I. Fig. 1. *kkkk* & Fig. II. *kk* & *ll*. hanc rem quam clare demonstrant.

Scopus noster nequaquam hic est, de his calculis, sacco peculiaribus inhaerentibus, vel Vesicae accretis sermonem agere. Cui hanc materiam exactius pertractatam videre volupe, Observationes HOUSTETI (*a*) Dissert. Epistolarem LE CATTII de Calculis vesicae adhaerentibus (*b*). SWIETENII adnotata (*c*): atque Expertissimi VAN WY animadversiones perlegat (*d*), atque illius rei notitiam sibi acquirere poterit. — Sufficiet, ut dicamus, inspecta degeneratione internae tunicae totiusque substantiae vesicae, consideratisque phaenomenis doloribus & cruciatibus, qui per longum tempus in Aegrotante locum habuerunt, atque ex inflammatione & suppuratione internae tunicae Vesicae ejusque substantiae jure summo possunt repeti & ipsa dissectione cadaveris confirmari, mirum nequaquam esse & ipsi vesicae degeneratae primum
ac-

(*a*) Vid. *Observations sur les pierres enkistées & adhérentes à la Vessie* in *Mem. de l'Acad. R. de Chir.* Tom. 1. p. 395.

(*b*) Vid. *Parallele de la Taille Laterale*, p. 225.

(*c*) Vid. *Comm.* Tom. V. p. 290.

(*d*) Vid. *Heilkundige Mengelstoffen*, Tom. I. passim.

accretum fuisse hunc calculum, dein magis & magis intra membranas substantiae vesicae, suppuratione hinc inde destructas, delituisse, sicque faccum fuisse efformatum, in quo filamentis ipsius substantiae vesicae calculus quasi irretiebatur.

Hic faccus si ab inflammatione & in sequente suppuratione repetendus sit, (atque ab alia causa quis hunc repeteret?) liquido patere poterit & ipsa suppuratione & ipsa irritatione calculi, in sacco delitescens, pus ibi loci auctum esse illudque pus, ibi acre & acrius redditum, viam sibi quaesivisse per omnem substantiam cellulosam Pelvis, ut anatomica dissectione invenimus & Tab. I. Fig. III. *elm* & *n* expressimus.

His nunc perspectis phaenomenorum plurimorum in Aegro, ante operationem, sub operatione & post operationem observabilium, reddi poterit ratio. — Incarceratio calculi in posteriori parte vesicae prope Intestinum rectum & Os Sacrum demonstrat nunc clare, (ut ante jam hujus Sect. §. I. adnotavimus) cur convulsionibus aeger, ex consensu Nervi intercostalis repetendis, quam maxime adfectus fuerit? — cur dolore intensissimo praesertim ad os sacrum vexatus maxime & tenesmo violentiori tentatus fuerit? — cur sub exploratione summa difficultas superfuerit eximendi calculum, neque difficultas tantum, sed cur forcipe non nisi frustra quaedam de calculo discerpi & educi potuerint? „prominens talis apex (ut rectissime dicit VAN SWIETEN (*e*): „ Si forcipe pre-

(*e*) Vid. II.

„prehendatur, abrumpitur facile; dum reliqua
 „pars in pristino loco haeret & membranis regi-
 „tur; quae siprehendantur una cum calculo, la-
 „cerantur cum summo dolore, quem Vesicae
 „inflammatio, & mors, sequuntur saepe satis
 „cito?” — & denique cur sub operatione, edu-
 ctione calculi a *Lithotomo* duobus, ut ajunt, tem-
 poribus determinata, neque ad vulnus factum se
 unquam obtulerit calculus & omnia post operatio-
 nem instituta conamina neque calculum eduxerint
 neque educere valuerint?

Venio ad momentum ultimum: Tristissimum de-
 nique casum & Historia Morbi & Cadaveris scru-
 tinium demonstraverunt; si quae enim vivente Ae-
 grotante praesentia fuerint phaenomena reputemus
 ac iisdem, quae post mortem detecta sint, adda-
 mus, non possumus quidem non laudare conami-
 na, quae in sanationem Aegrotantis adhibita fue-
 re, & Medica & Chirurgica; sed simul confiteri
 debemus, talem fuisse Afflicti conditionem, ut
 malum arte quâcunque violentius fuerit, neque
 unquam arte malum hoc superabile fuisse, cum
 vel calculo sublato sanatoque vulnere tot super-
 fuissent in ipsa Vesica vicinisque partibus seque-
 lae, ut vel his non fato cedere necessario non
 debuisset.

EXPLICATIO TABULAE I.

Vesica urinaria Hominis calculosi ab anteriori & posteriori parte & calculus in eadem repertus.

Fig. I. Vesica & Urethra ab anteriori parte apertae.

aaaa. Vesica Urinaria.

bbbb. Urethra aperta.

cc. Corpora cavernosa penis.

dd. Penis truncatus.

eeeeee. Latera vesicae incrassata.

ffff. Internum Vesicae latus degeneratum.

gg. Orificia Ureterum in parte interna vesicae.

h. Caput Gallinaginis, sive corpus trigonum Lieuteaudii.

ii. Puncta Seminalia.

kkkkkk. Saccus, in quo calculus inclusus haerebat.

l. Apertura in sacco conspicua ab anteriori parte & cum cellulosa pelvis in posteriori parte vesicae communicans (vid. Fig. III.).

Fig. II. Calculus tuberculofus oblongus ex sacco (vid. Fig. I.) *kkkkkk* exemptus.

Fig. III. Vesica & Intestinum rectum a parte posteriori.

aaa. Vesica Urinaria.

bbb. Penis truncatus.

38 EXPLICATIO TABULAE I.

ε d, e f. Intestinum rectum, *e f*, ad anum abscissum.

g g. Ureteres.

h h. Vasa deferentia.

i. Vesicula feminalis dextra.

kkkkkkk. Saccus, in quo calculus inclusus (conf. Fig. I. *kkkkkk*) ossi sacro annexus atque ab eodem abscissus.

lll. Aperturæ (vid. Fig. I. *l.*) continuatio in sinus varios terminatæ.

m. Stilus in aperturam immissus.

nnnnnnnn. Tunica cellulosa a partibus vicinis cum vesica urinaria atque intestino recto abscissa.

Fig. V. Vesica Urinaria a posteriori parte, sublata intestino recto demtaque tunica cellulosa.

aaaa. Ut Fig. III.

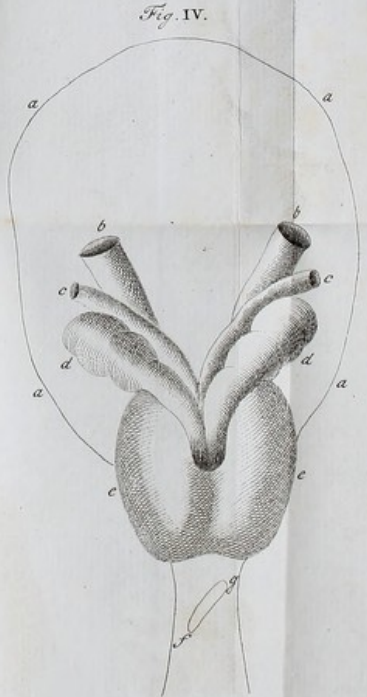
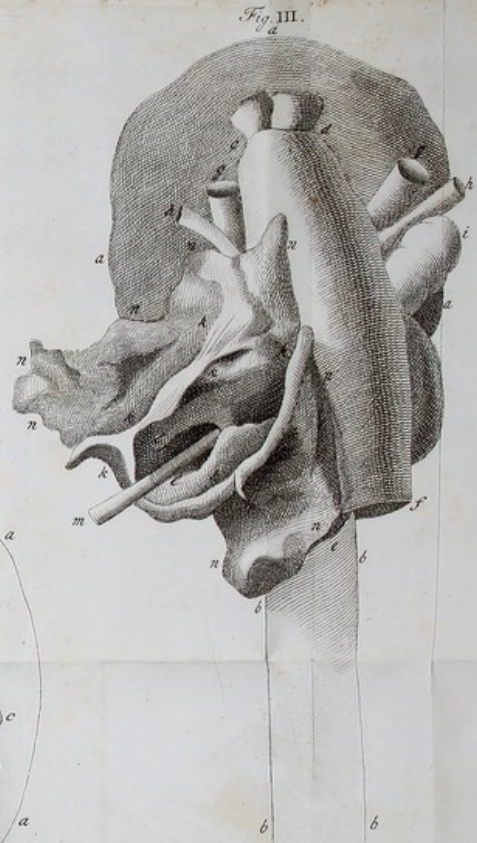
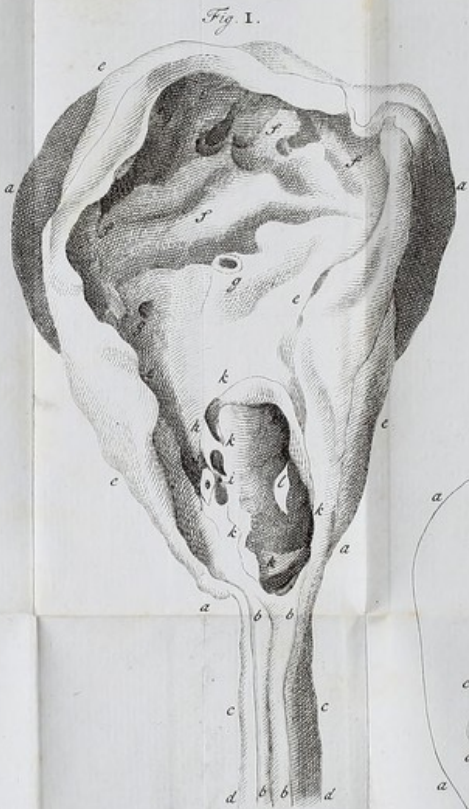
bb. Ureteres.

cc. Vasa deferentia.

dd. Vesiculae feminales.

ee. Glandula prostrata.

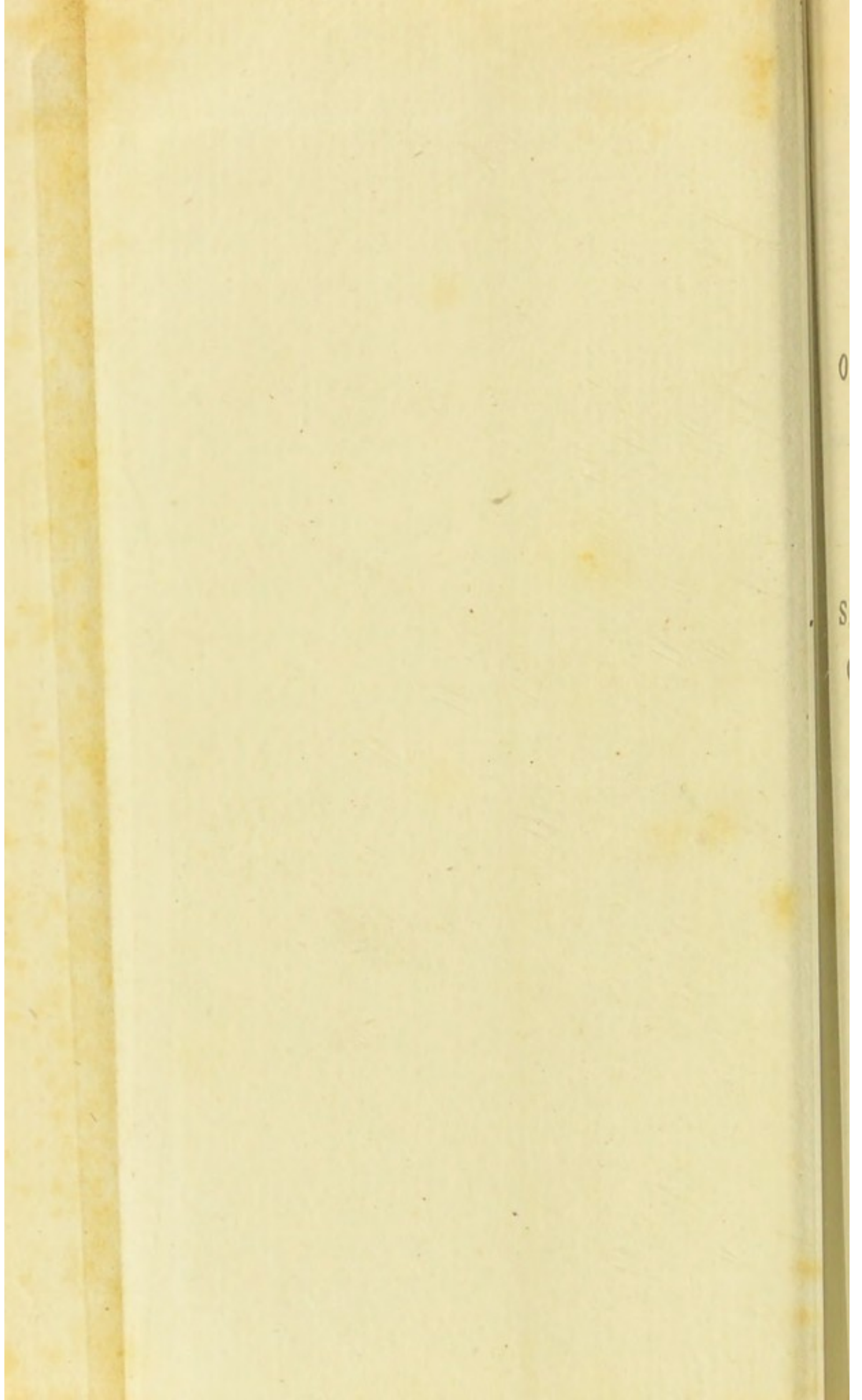
f g. Vulnus in parte membranacea Urethrae ad calculum educendum inflictum.

J. A. Gronow Delinavit.

P. de Meun Sculptor.

OBSERVATIO OBSTETRICA

D E

SINGULARI FUNICULI UMBILI-
CALIS CIRCUMVOLUTIONE,
EXTREMITATES SUPERIO-
RES FOETUS AMBIENTE,
EASDEMQUE MIRE DIS-
TORQUENTE.

OBSEKVATIO OBSTETRICIA

Trunca manu Soboles optima, ...

A. VAN ROYEN;

De Morbis actatum.

OBSERVATIO OBSTETRICIA

DE

SINGULARI FUNICULI UMBILICALIS CIRCUMVOLUTIONE, EXTREMITATES SUPERIORES FOETUS AMBIENTE EASDEMQUE MIRE DISTORQUENTE.

S E C T I O I.

OBSERVATIO.

Rariores inter Observationes, quae quandoque fortuito, & nemine quidpiam tale suspicante, deteguntur, pertinet certe, cujus, plurimis abhinc annis, faciendae Patruo meo aestumatissimo A. VAN DE LAAR, Medicinam Hagae Comitum exercenti, occasio fuit, cujusque descriptionem aliqualem ipse dedit (a). — Magna cum admiratione varios inter foetus a Patruo aestumatissimo collectos, cum hunc saepe viderim ac grato animo postea dono acceperim hanc observationem figuris illustrare & animadversionibus, quae huic observationi non in congrua videbantur, non nullis augere animus est, eam
quia

(a) Vid. *Schets der gabeelè Verloskunde*, tweede druk, in nota, pag. 34.

quidem praecipue ob causam, quoniam & rarissimus est casus & vix absque descriptione & delineatione simul mira illius Funiculi Umbilicalis circumvolutio & nata inde Extremitatum superiorum mira positura concipi ac probe intelligi possint.

Foemina quaedam, quarto fere mense gravida, abortu foetum edidit, ovo adhucdum inclusum: Ovum ad Patrum delatum maceratione sanguine aliisque partibus heterogeneis purgatum si integrum, ut inter praeparata reliqua conservaretur, in spiritu frumenti lagenae fuisset immisum, mira *Funiculi Umbilicalis circumvolutio* latuisset; at verocum ovi membranas tollere atque foetum & placentam ex filo suspendere sibi proposuisset, secavit membranas in parte inferiore, quo foetus adhuc in ovo inclusus conspicuus foret.

Hac peracta sectione mox Extremitatum superiorum mira positura & distorsio non potuerunt non in oculos incurrere atque accuratiori indagine detectum est, Funiculum Umbilicalem singulari modo circa Extremitates superiores contortum fuisse, quae quidem circumvolutione Brachia ad cervicem *cruciatim* sibi erant imposita.

Hujus Funiculi Umbilicalis decursum penitus indaganti patet, ab Umbilico juxta partem superiorem Abdominis & latus dextrum Pectoris illum ascendere (*b*), summum humeri, osque humeri dextrum transire (*c*), atque infra & circa os humeri brachii sinistri inter Extremitates cruciatas
flecti

(*b*) Vld. Tab. II. Fig. I. *a*.

(*c*) Ibid. *b*.

flecti (*d*), versus Colli partem ac Claviculam finistram (*e*), ficque demum juxta Pectus & Abdomen ejusdem lateris iterum descendere (*f*) & ad Genu finistrum pone Crus inflexum in placentam inferi (*g*).

Huic enarrationi simplici *circumvolutionis Funiculi Umbilicalis* & *mirae contorsionis Extremitatum superiorum* ulterius quidem addere non lubet, cum & in hanc observationem & in alias circumvolutiones Funiculi Umbilicalis, in utero & partu quandoque obvias, nonnullas facere animadversiones hac occasione non erit incongruum, ad quas quidem nunc transeo,

SEC-

(*d*) Vid. Fig. II. *c*. Notandum probe ad *e* hic simplicem circumvolutionem Funiculi Umbilicalis tantum habere locum, non duplicem, ut quis ex inspecta figura ad *i* conjecturare posset: est enim haec plica, ut in Explicatione Tabularum notavimus in cute Brachii praefens aliunde, non a circumvolutione Funiculi Umbilicalis orta. Vid. Sect. II, §, II, *p*. 48.

(*e*) Vid. Tab. II. Fig. I. *d*.

(*f*) Vid. Tab. II. Fig. I. *d*, *e*.

(*g*) Ibidem *e f*.

S E C T I O II.

ANIMADVERSIONES IN OBSERVATIONEM ALLATAM.

*Quaenam
animad-
versiones
imprimis
notandae
sunt.*

§. I. **P**raemissam Observationem severius cogitanti non potest non in censum venire 1°. causa & hujus singularissimae & aliarum Circumvolutionum Funiculi Umbilicalis, quae passim in partu observantur; circa varias corporis Infantis partes, Collum, puta, Brachia, Abdomen, Perinaeum aliasve locum habere, nec non Nodorum verorum (*a*), qui in ipso Funiculo aliquando deprehenduntur; illarumque causa quantumpotest detecta, 2°. inquirendum erit, in quantum & istae circumvolutiones, nodi aliaeve funiculi umbilicalis compressiones vel ipsi sanguinis circulationi liberae per funem adeoque foetui, vel partui felici nocere possent,

Has

(*a*) Vix est, quod moniam, per nodos *veros* intelligere Obstetricatores tales, qui motu foetus atque illius transitu vario per ansas Funiculi Umbilicalis oriuntur; per spurios tales, qui suam in aequali alligatione venae umbilicalis cum cellulosa funiculi originem debent & de quibus male credulum vulgus multa absque praedicatione praedicat.

Has duas res resumamus &, quantumpote per tenebras licet, huic rei lucem adfundamus.

§. II. Obstetricia Observatione, ut articulum primum enodemus, compertum est, istas circumvolutiones locum habere, durante varia periodo graviditatis, maturiori vel seriori; vel ipso tempore partus, quando scilicet ipse Funiculus Umbilicalis in partu partibus foetus, ad ostium uterinum sese obferentibus, & partus doloribus protrusis, anfas varias obfert, per quas istae partes transire coguntur, quibusque tunc circumvolvuntur: quod exhibuimus specimen singularissimae Funiculi Umbilicalis circumvolutionis, hujus veritatis luculentum praebet documentum eandemque rem ex praxi frequentiori probavit BAUDELOCQUIUS (*b*); sed nisi praecise Umbilicus foetus in centro pelvis ostioque uterino sese obferat, & ipsius prolapsus funiculi umbilicalis ante partes ipsius foetus in utero contentas, & circumvolutionum varias circa corporis foetus partes, quarum singulare specimen exhibuimus, & nodorum, qui in ipso funiculo umbilicali passim deprehenduntur, quorumque singularia exempla describere depingendaque curare Clar. Praeceptor E. SANDIFORT (*c*) & BAUDELOCQUIUS (*d*), caussa videtur praepri-
mis tribuenda Funiculi Umbilicalis praeter modum adauctae longitudini, quâ fieri potest, ut negliger atque inordinate in ovo ejusque aquis con-

*Caussa
circumvo-
lutionum
Funiculi
Umbilica-
lis & nodo-
rum in eo
quandoque
praesen-
tium.*

ten-

(*b*) Vid. *l'Art des accouchemens*, Edit. 2. §. 518.

(*c*) Vid. *Observ. Patbol. Lib. II. Cap. IV. Tab. V. Fig. VIII.*

(*d*) Vid. *l. c.* §. 521. & *Tab. VII. Fig. 1—IV.*

tentis dispositus varias anfas obferat, per quas, ipfâ aquâ lubricas, eâdemque lubricus foetus motu fuo tranfit, ficque uterque, funiculus & foetus, faciunt, ut varias corporis foetus circumvolvât partes eademque ab eodem circumvolvantur.

Tali quidem modo fi res concipiatur, non difficile erit rationem dare circumvolutionum variarum Funiculi Umbilicalis, circa varias corporis foetus partes inventarum, nodorumque in ipfo funiculo umbilicali obfervatorum, quorum mentionem fecere omnes ferme Obftetricatores (*e*) & nonnullorum figuras dedit SMELLIUS (*f*): — fed haec licet ita fint, erunt tamen & inter iftas circumvolutiones, iftos inter nodos Funiculi Umbilicalis obfervabiles, qui ingenium artis peritorum torquere poterunt & illorum explicationem difficilem maxime reddere, inter quos à BAUDELOCQUIO prolata exempla & noftrum defcriptum fpecimen non infimum certe locum tenere videntur.

Quomodo enim (ut de nofiro fpecimine dicamus & aliorum prolata exempla miffa faciamus,) quomodo, inquam, illius circumvolutionis & inde natae artuum deformis & praeternaturalis pofiturae explicationem rationalem mechanicamque dare poterimus, nifi fimul praeternaturalis artuum pofitionem ante circumvolutionem Funiculi Umbilicalis affumamus:

aut

(*e*) Vid. inter alios BAUDELOCQUE §. 516. & feqq. DE REUS *Naanwk. Onderwys in de Vroedk.* tweede uitg. p. 64. & F. C. DANZ *Grundriff der Zergliederungs des Ungebohrnen Kindes in den verſchiedenen Zeiten des Schwangerschaft*, Frankfurt 1792. 8vo. 1 Bändchen. 1 Abſchnitt. §. 24. p. 85.

(*f*) Vid. *Tab.* 8, 9, 10, 23, 29. & 33.

aut enim processibus scapularum (acromio & coracoidaeo) conceptionis maturiori tempore nondum evolutis & motui proinde cuicunque capitis offis humeri resistantiam nullam obferentibus, omnem motum artubus superioribus in cavitate scapularum arbitrarium attribuere oportet & ansam simul Funiculi Umbilicalis, qualem ex observatione praesentem descripsimus, proflare assumendum est, quo hi artus hac ansa decussatim irritari possent, aut nequam singularissimae illius convolutionis Funiculi Umbilicalis circa artus superiores & simul deformis istius & praeternaturalis artuum superiorum positurae reddi ratio poterit.

Et sic quidem (si conjecturae locus sit) rem contigisse opinor; sc. evolutione artuum superiorum tempore maturiore conceptionis jamjam perfecta, causa quacunque, non assignanda facile, processibus acromio & coracoidaeo scapularum ad id occasionem dantibus (*g*), videntur Artus superiores pone cervicem cruciatam assumisse posituram subque eadem fiende ansam invenisse funiculi umbilicalis ab umbilico ad latus dextrum pectoris adscendentis, cervicem circumeuntis & ad latus sinistrum pectoris iterum descendens, sicque hi ansam illam descripto depictoque modo transiisse.

Quam primum jam hi artus semel ab ansa funiculi umbilicalis hac positura deformi & praeternaturali constricti retentique fuerunt, eorum motu non poterunt quidem naturalem assumere posituram, sed
 omni

(*g*) Vid. DANZ *l. c.* §. 85. *p.* 232.

omni motu artuum in naturalem ipsa funiculi umbilicalis anſa fortiorem conſtrictionem experiri debuerunt, quare etiam in ipsis artubus ſuperioribus & nominatim in ipsis humeris impreſſiones ſatis fortes, validaeque ſatis conſtrictiones conſpicuae ſunt. (h)

Atque hoc quidem modo ſi rem factam concipiamus, non quidem opus erit recurrere ad prae-longum Funiculum Umbilicalem, ut circumvolutiones explicari poſſent, qui quidem in noſtro foetu fuit octo pollicum, quae meſſura ſatis convenit cum longitudine Funiculorum Umbilicalium abortuum, quorum ex STEINIO mentionem fecit Doct. DANZ (i), conſtabitque veriſſimum BAUDELOCCUI ante memoratum aſſertum, quod nodi (ad-damus circumvolutiones) aliquando ſiant durante graviditate & quidem maturo conceptionis tempore, aliquando interim & ipſo inſtante partu. (k)

Atque haec de cauſſa circumvolutionum variarum nodorumque verorum origine obſervabilium ſufficiant.

Quaeſtiones de noxis, quas circumvolutiones Funiculi Umbilicalis & ejus nodi foetu & parturienti adferre poſſent.

§. III. Datâ ſic qualicunq; praemiſſae ſingulariſſimae circumvolutionis Funiculi Umbilicalis nodorumque verorum, in eodem quandoque notatorum, explicatione, inſequentes nobis ex ordine pro-

(b) Vid. Tab. II. Fig. II.

(i) Vid. l. c. §. 25. p. 89.

(k) Vid. §. antè cit. „Que quelqu'uns de ces noeuds ſe forment pendant la groſſeſſe, & même de très bonne heure; mais il eſt auſſi des cas ou le cordon ne ſe noue, qu'a l'inſtant, ou l'enfant ſort du ſein de ſa Mère.”

proposito (1) agendaerunt quaestiones utrum 1°. scilicet isti nodi in Funiculo Umbilicali passim ob-
vii ipsaeque circumvolutiones Funiculi Umbili-
calis remoram adferre possent ipsi circulationi li-
berae per funiculum umbilicalem & quidem talem,
quae foetui posset esse mortifera; — 2°. utrum
Funiculus Umbilicalis partes inter gravidae partu-
rientisve & foetus compressus libero transitui san-
guinis ad foetum nocere possit, an minus; & 3°.
an circumvolutiones Funiculi Umbilicalis in ipso
partu & foetui parturientique detrimentosae esse pos-
sent.

§. IV. Hae quaestiones eo magis a nobis erunt attendendae, cum circa primam & ultimam & olim & hodie non una eademque artis peritis sententia observetur & circa inter mediam Clarissim. THOURETI, compressione Funiculi Umbilicalis nihil damni foetus vitae accidere posse defendentis (m), sententiam quodammodo pensitatus con- siderare conveniet.

*Quaestiones
illae cur ex-
pendendae.*

§. V. *Quod attinet primam:* In explicatione causae nodorum & circumvolutionum Funiculi Umbilicalis assumimus, neque immerito, ope aquae amnios ipsas corporis foetus partes lubricas & simul funiculum umbilicalem lubricum esse: quotiescunque igitur nodi obtinent in Funiculo Umbilicali, semper erunt laxiores, neque valide con-
fir-

*An nodi &
circumvo-
lutiones Fu-
niculi Um-
bilicalis
circulatio-
nem ad foe-
tum impe-
dire possent.*

(1) Vid. §. I. num. 2.

(m) Vid. *Histoire & Mémoires de la Société R. de Médecine Année 1736. Mémoires de Médecine & de Physique Médicale,* t. 38. & seqq.

stringi poterit funis; in circumvolutionibus etiam funiculi umbilicalis circa collum, brachia, abdomen, perinaeum, partes reliquas, laxa etiam semper, ob similem rationem, locum habebit constrictio, adeoque in utroque casu non tanta quidem, ut inde circulatio libera impediretur morsque foetus oriri posset. Neque theoria tantum hanc veritatem verosimilem facit, ipsa experientia eandem insuper confirmat: ut enim ex frequentiori unam adferam & quidem Auctoris, praxi multiplici clarissimi, Expert. BAUDELOCQUIUS (n) pluries occasionem habuit videndi infantes natos, quorum funiculus umbilicalis variis nodis variisque circumvolutionibus contortus erat, sed simul occasionem observandi hos Infantes aequae vivos, robustos & alacres, ac alios, quorum funiculus neque nodis constrictus, neque circumvolutionibus adfectus erat.

Ex hac igitur experientia & supra adducta ratione, cur nodorum constrictio & circumvolutiones vix validae esse possent, refutandae erunt istae observationes, quae indicare videntur huic causae tribuendam esse mortem, vel vitae statum languidum illorum infantum, qui vel funiculum umbilicalem nodis constrictum in partu obtulerunt, vel qui sub partu corporis varias partes circumvolutionibus constrictas ostenderunt; cum quod in aliis casibus non factum fuisse probari possit, in aliis factum fuisse admitti vix valeat. Sed si

dent

(n) Vid. *l. c.* a §. 518—522.

dent nobis aliter sentientes, non quidem nodos in funiculo, vel funiculi umbilicalis circumvolutiones, durante graviditate, adeo valide constringi posse, ut inde iter circulationis per eundem impediri, nedum intercipi possit; afferent tamen ipso in partu, ipso sub exitu foetus, adeo tendi funiculum umbilicalem posse, adeo constringi & ipsum funiculum umbilicalem, si circa corporis partes foetus circumvolutus est, & ipsas partes corporis, quas circumcingit, posse, ut, effectu secundario, nodi circumvolutionesque nocere possent infantibus iisque mortem adferre. — Quid hujus rei subsit ratio, hic quidem non attingam, cum ad hanc rem redire dabitur quaestione proposita ultima (vid. §. VII.)

§. VI. *Quod spectat quaestionem alteram.* Inordinata positio Funiculi Umbilicalis, praesertim longioris, in Ovo intra aquam amnios, nec non aquarum amnios copia magna efficiunt non raro, ut, ruptis membranis, in partu ante alias partes foetus prolabatur ansa funiculi umbilicalis, cui prolapsui nisi celeriter insequatur partus, metus est, ne refrigerio impediatur liber sanguinis circuitus, tandem penitus cesset, hacque de causa mors adferatur foetui, in utero adhuc contento. — Accidit etiam aliquando, ut, funiculi umbilicalis ansa primum prodeunte ac per Ostium uterinum exeunte, caput foetus, sub positione licet convenienti, partas doloribus insequatur sicque marginem inter superiorem pelvis minoris, vel ejusdem parte alia & ossa foetus capitis talis funiculi ansa comprimatur satis insigniter.

An, Funiculo Umbilicali compresso, sanguinis circulatio impedire possit & an haec compressio foetui nociva.

Ab omni tempore foetui vitae periculosa haec habita fuit conditio & nisi ex arte methodo optima partus absolvatur, vel celeriter compressionem funiculi insequatur, hujus phaenomeni funestum eventum tantum non semper comprobavit experientia.

Non lubet in hujus rei confirmationem Auctorum seriem, multiplici observatione factum istud comprobantium adferre: pleni sunt istorum casuum libri obstetricii & ubivis obviae hanc rem demonstrantes observationes: unum, quem LONDINI, anno praeterito & hoc, studiorum causa degens Doct. mihiq̄ amicissimus P. J. VAN MAANEN, nunc CAMBIS Poliater & Anat. Chir. & Art. Obstetr. Lector, habuit occasionem hic adjicere sufficiat observandi casum. „ In Tocodochio privato (ut per Litteras cum Cl. nostro Praeceptore DU PUI communicavit) Obstetricatoris expertissimi Doct. LOWDERI, sub partus doloribus, ruptis membranis effluxisque aquis in paupercula ita quidem ante caput, convenienti positione ad oram superiorem pelvis minoris haerens, ansa Funiculi Umbilicalis per ostium uterinum prolabebatur, ut inter utramque aurem & marginem pelvis inveniretur Funiculus Umbilicalis. — Initio partus pulsatio arteriarum in funiculo manifestissima erat, caputque in ora superiori Pelvis minoris liberum.

Proposuit tunc Doct. LOWDERI socio HAIGHTON Amicissimus VAN MAANEN, ut partus conversione foetus atque extractione per pedes absolveretur, sicque vita foetus conservaretur, quam, capite doloribus descendente funiculumque sic ad ossa pelvis

ali-

neccessario comprimente, perituram autumabat. Ast aliter hac de re sentiens Doct. HAIGHTON partum naturae committendum voluit. Interea descendente capite minuebatur arteriarum pulsatio, quae demum, capite magis & magis decliviori, perfecte cessabat. Mortuo sic infante, ut capitis, incuneati quodammodo, partus expediretur, apertum fuit cranium sicque partus absolutus.

Praeter alias, quae hunc casum obferre possint considerationes, unum hoc, ut opinor, in illo manifestum est, ipsa compressione funiculi umbilicalis caput inter foetus & marginem pelvis mortem huic accidisse, quae, me quidem iudice, praeveniri potuisset, si ex optime proposito consilio amicissimi Doctissimique VAN MAANEN initio infortunii istius conversus fuisset foetus, perque pedes extractus.

Siccine igitur Observationibus probatam rem atque ab omnibus Obstetricatoribus agnitam in dubium vocari crederes & quidem fundamento isto praecario, quod nullum directe cum matre foetus in utero exercent commercium, neque nervorum neque vasorum ope; — quod absque funiculo umbilicali aliquando vivi prodierint infantes; quod per os possit nutriri infans & quae aliae hunc in scopum adduci possent rationes? — Ita tamen est. His & similibus argumentis jam ante nominatus THOURETUS (o), praxim ad examen vocat Obstetricantium, qui ad unum omnes, prodeunte fu-

tum,

(o) Vid. l. c. *Mémoire sur la compression du cordon Umbilical ou examen de la doctrine des Auteurs sur ce point.* l. c.

niculo umbilicali per ostium uterinum pone foetum, vel eodem alicubi a capite ad marginem ostium orae superioris pelvis minoris vehementer compresso, nisi cito & naturaliter insequatur partus, arte dextra partum absolvendum crediderunt, ne vel frigore, vel compressione, sanguinis circuitus aboleatur, sicque vita foetus quam certissime pereat, vultque, ut istud dogma *de compressione funiculi Umbilicalis in utero lethali vel minus* ad umbilicum perducatur, quo sic vel haecenus agnita & in actum deducta praxis laudetur, vel contra negligatur & naturae, non arti, tali sub conditione, committatur partus.

Quamquam non ego sim, qui me tantae auctoritatis autumem, ut ad liquidum hoc dogma perducere possim, videor tamen mihi ex usu mechanico & chemico utriusque, funiculi umbilicalis & placentae, pro foetu in utero proflare argumenta sufficientia, quae probant haecenus agnitam praxim obstetricatorum verissimam esse; quae si negligatur, neque sub proposita conditione auxilium adferatur, foetui nunquam non vita peribit, antequam infans natus fuerit.

Haec jam argumenta hic opponere liceat & hisce hanc quaestionem terminare.

Nulla datur communicatio directa vasa inter uteri & placentae & proinde funiculi umbilicalis. — Sanguis uteri ex arteriis in partem cellulosam uterinam effunditur placentae, reditque ex hoc per venas uteri. — Sanguis foetus ex arteriis umbilicalibus effunditur in cellulosam placentae foetalem reditque ex eadem cellulosa per venam umbilicalem

lem. Utraque igitur circulatio & gravidæ & foetus, in utero contenti, suâ vi propriâ dynamica perficitur, neque eatenus altera alterius auxilio indiget. — Utraque interim hæc illaesa sit oportet, vel vita foetus pereat necesse est: etenim quam primum arteriæ umbilicales vehementer & per aliquod tempus comprimerentur, sanguis se in cellulofam placentæ foetalem exonerare non posset & redire per venam umbilicalem, quæ, quando non accipit, reliquum contentum sanguinem foetui tradet, sicque omnis & venosus & arteriosus sanguis in corpore foetus accumulabitur, plethora orietur ad *spatium* sive *respectiva* (*p*) & demum non levatâ sarcinâ fiet foetus viribus major, eâdem demum succumbentis. — Assumimus jam venas umbilicales nondum compressas; sed eodem redibit, cum venæ umbilicales compressæ an minus, quod non accipiant, reddere nequeant. — Ex hoc igitur mechanico usu funiculi umbilicalis compressio ejusdem absque læsione functionum foetus & diu continuata absque insequente morte foetus admitti non potest.

Sed Funiculi Umbilicalis & præsertim Placentæ usus Foetui adhuc alius considerandus est. — Si comprimi innocue Funiculus Umbilicalis possit, de matre foetus & nihil demit & nihil accipit, adeoque indifferens est, modo placenta cum utero maneat cohaerens, ne sanguis maternus & foetalis in uterum effundatur, utrum foetus commercium alat cum gravidâ, nec ne. — Hoc ut nemo

(*p*) Vid. GAUB. *Instit. Pathol.* §. 339.

mo facile tueri vellet, sic contrarium quam maxime in aprico est: praeterquam enim quod natura nihil frustra fecerit, placentamque, nisi relinqueretur, non fecisset, demonstrat insuper ingeniosissima CHRISTOPH. GIRTANNERI (q) theoria verosimillima, placentam, dum aëre carent atmospherico pulmones foetus in utero, pulmonum vices & functionem gerere, ita quidem, ut, sanguine arterioso gravidæ & foetus se invicem appropinquante, *Gas Oxygenium* illius & *Carbonaceum* hujus secum invicem commutentur, adeoque idem fiat in placenta, quod in homine respirante aëra atmosphericum: — sic igitur sanguis foetus *Oxygenio* principio imbutus & pabulo vitae dotatus per venas iterum reforbetur & in circulum sanguinis foetus ducitur, ipsi ut conveniens, sic necessarium maxime.

Ne denique Gravidæ sanguis, gas *Carbonaceo* obrutus, eidem noceret, iterum per venas uteri redit in circulum sanguinis, &, ad pulmones cum pervenerit, ipso aëre atmospherico, quod perditum fuit in pabulum vitae foetus, restituitur *Gas Oxigineum*.

Ex usu itaque & mechanico & non minus chemico probata mihi videtur compressio vehemens funiculi umbilicalis non posse locum habere in utero, absque ut foetus inde pereat (r); sed regerent forte

(q) Vid. *Anfangsgrunde der Antiplogistischen Chemie*, Berlin 1792. 8vo.

(r) In demonstrationem asserti adducere quidem hic liceat GIRTANNERI ipsissima verba & quidem ideo praeprimis, quoniam

forte caussam THOURETI defendentes non ita quidem illius opinionem impugnandam esse, cum suam Dissertationem ante annum 1786. conscripserit & theoria GIRTANNERI circa usum Placentae demum anno 1792. innotuerit; demus illud: sed si usum placentae quamcunque etiam attendisset curatius; — si MAURICAEI verba, quam ipso THOU-

RE-

niam hic auctor demonstrat modum, quo, compresso funiculo umbilicali, vita foetus necessario perire debeat. Vid. p. 253. & 254. „ Das Blut des Foetus geht, also nicht lenmittelbar durch „ die Plazenta nach der Mutter; und das Kind stirbt daher plötz- „ lich, wenn, während der Geburt, die Nabelschnur gedrückt, „ und die Zirkulation des Blutes des Kindes vor und nach der „ Plazenta unterbrochen wird. Bei Kindern, die, durch eine „ verhinderte Zirkulation in der Nabelschnur, während der „ Geburt sterben, findet man: 1.) die Substanz der Lungen „ dichte und roth. 2.) Die Herzkammern, und die Herzohren, „ enthalten eine beträchtliche Menge schwarzes Blut. 3.) Der „ *Ductus arteriosus* enthält etwas Blut. 4.) Das Gehirn sieht „ natürlich aus. 5.) Der *Ductus Venosus*, ist leer. Demzu- „ folge stirbt der Foetus, während der Geburt (wenn durch „ einen Zufall de Zirkulation mit der Plazenta unterbrochen „ wird) nicht durch Extravasation, oder durch Anhäufung des „ Blutes in irgend einem Theile des Körpers; nicht durch ei- „ nen Druck des Blutes auf das Gehirn; nicht aus Mangel des „ Blutes im Herzen; sondern aus Mangel von arteriellem Blute „ aus der Nabelvene.

„ Man kann hierüber folgenden Versuch anstellen. Während „ das Kind auf den Knien des Geburtshelfers liegt, werden „ drei Unterbindungen um die Nabelschnur gemacht, und alle „ drei zugleich feste gezogen. Die Nabelschnur wird als „ dann zwischen den beiden Unterbindungen, die zunächst „ am Nabel sind, durchgeschnitten, und so wird eine gewisse „ Menge arterielles und venosus Blut zwischen den andern bei- „ den Ligaturen zurück gehalten. Nun wird die gallertartige „ Substanz der Nabelschnur von den Gefäßen getrennt, die Ge-

H

falle

RETUS (s) citat feueriori iudicio ponderasset, quam nunc demum vero simillimam assumimus de usu Placentae pro foetu GIRTANNERI theoriam, ab hinc centum annis & ultra, perspicue satis jam propositam fuisse didicisset: quam clare enim & perspicue & quam apposite ad hodiernam theoriam sequentia profert (t). „ Je sçay bien, qu'on me
 „ peut objecter encore, que la circulation du sang
 „ soit ainsi empêché ou intercepté par cette sortie de l'umbilicq, ce ne doit pas être pour cela
 „ un sujet de mort si soudaine à l'enfant, à cause
 „ que le sang ne laisse pas de pouvoir circuler dans
 „ toutes les autres parties de son corps, à quoi je
 „ reponds, qu'à légard du Foetus, il faut absolument,
 „ que son sang au défaut de respiration soit élaboré
 „ & préparé dans le placenta (u), pour le quel
 „ sujet il doit y avoir une libre communication, ou
 „ bien que faute de cela l'enfant respire aussitôt par
 „ la bouche tant pour rafraichir ses poumons (v),
 „ que

„ fässe werden entblöst, und eine Punktur, mit der spitzè einer Lanzette, wird in die Arterie gemacht, welche das Blut, das im Foetus zirkulirt hat, nach der Plazenta zurück bringt. Eine ähnliche Punktur wird in die *Vena umbilicalis* gemacht, nahe bei der Punktur in der Arterie: so, das man das, aus der Vene ausfließende Blut, leicht mit dem Blute, welches aus der Arterie ausfließt, vergleichen kann. Dus aus der Arterie fließende Blut ist schwarz, wie veönses Blut; das aus der Vene fließende Blut ist hingegen rothes arteriëles Blut.

(s) Vid. l. c. p. 41.

(t) Vid. MAURIC. *Traité des maladies des femmes grosses* Livre 2. Chap. 26. p. 329. edit. 5.

(u) Hoc est, accipiat principium Oxygineum.

(v) Hoc est, ad accipiendum principium Oxygineum.

„ que pour en mettre dehors, par l'expiration, les
 „ vapeurs fuligineuses (x), ce que ne pouvant faire
 „ tant qu'il est dans la matrice, il est de nécessité,
 „ qu'il soit suffoqué & qu'il meure entre peu de
 „ temps, si l'un & l'autre (y) lui manquent en-
 „ semble.

§. VIII. Videamus jam ultimam propositam quæ-
 sitionem (z). Et si determinare nunc nolim, an BAU-
 DELOCQUI sententia (a) de breviori funiculo um-
 bilicali, partum capitis foetus impedire non valen-
 te, admittenda sit, an quodammodo restringi pos-
 sit, hoc interim erit quam certissimum, funiculum
 umbilicalem breviorum (sive ejus causa fuerit ab-
 soluta brevitatis, an relativa, atque ex circumvolu-
 tione circa collum foetus aliasve corporis partes
 enata) in partu & foetui & ipsi parturienti varia
 eaque gravia quidem producere mala posse; eo qui-
 dem graviora, pro ut variae causae, quae vel in
 foetu, vel praecipue in parturiente locum habent,
 vel in auxilio male adhibito, vel non celeriter fa-
 tis allato, fundatae sunt, his producendis ansam
 dent atque una concurrant. — Triplex enim malum
 funiculo umbilicali collum foetus cingente, cujus
 caput natum est, foetui & parturienti, praesertim
 pelvi ampliori partusque doloribus vehementiori-
 bus, oriri poterit; — vel, foetu ulterius descendente,
 funiculus umbilicalis valide colli vasa constringet
 foc-

*An circum-
 volutiones
 Funiculi
 Umbilicalis
 in Partu
 Foetui &
 Parturien-
 ti detri-
 mentosae
 esse possent.*

(x) Hoc est, principium carbonaceum.

(y) Hoc est, Gas Oxyginei restitutio & Gas Carbonacei
 transitus in gravidam.

(z) Vid. §. 3.

(a) Vid. §. 520.

foetus & mortem illius producere poterit; — vel in causa erit, ut sub isto descensu funiculus umbilicalis alicubi foetum inter & placentam, vel (quod pessimum erit) ad umbilicum abrumpatur; — vel denique, praesertim si in lectulo artificiali, belgice *kort bed*, vel stans partum enitatur mulier; placenta de utero solvetur & una cum foetu expelletur, unde haemorrhagia uteri insignior, ejus contractione tam subito partu non insequente, vel & ejusdem plenaria inversio.

Si jam clunibus in partu sese obferat foetus atque illius abdomen, vel perinaeum, cingat Funiculus Umbilicalis, praeterquam quod nunc quidem vasa foetus non ita valide constringi possint, sed ipsa tensione Funiculi Umbilicalis vasorum lumen constringi & coarctari, eadem phaenomena eademque mala in partu tam foetui, quam parturienti locum habere poterunt.

Si denique circa alias partes corporis foetus locum habere invenirentur circumvolutiones, pro ratione circumvolutionis constrictionisque funiculi & in partu praesentibus circumstantiis syndrome symptomatum ex hac causa insequentium major minorve erit.

Tot igitur tantaque cum sint mala, quae ex hac causa Parturienti, Foetuique non raro imminet, ab Artem obstetriciam exercentibus requiritur, ut, quam primum causa detegatur, tollatur abigaturque: judiciose hinc praeceptum jussumque invenimus, ut, capite foetus nato, colloque Funiculi Umbilicalis circumvolutione constricto invento, caput retineatur, ne de Utero pars reliqua
foe-

foetus exeat; — ut digitis experiatur Obstetricator, quodnam extremum Funiculi Umbilicalis leviter trahendo cedat, quo sic illius ansa fiat major, per hanc transeat foetus caput, sicque constrictio & circumvolutio solvatur, — ut, hoc fieri non valente, percindatur alicubi in circumvolutione Funiculus Umbilicalis; utraque extrema abscissa vel digitis comprimantur, vel ligatura claudantur, tuncque quantocyus absolvatur partus; — ut in omni partu, praesertim foemina stante, vel in lectulo artificiali decumbente, curet Obstetricator, ne, pelvi ampliori doloribusque vehementioribus, transire possit foetus, atque ut ita dicam, de utero elabi; sed ut manu Obstetricatoris sustineatur foetus, sicque mala, quae ex enumerata causa provenire possent, praeventantur; — ut clunibus, genibus, pedibus prodeunte foetu, eodemque ad umbilicum nato, digito nunquam non examinet, an Funiculus Umbilicalis tensus, nec ne, & si tensus, relaxare eum tentet, vel fieri istud si non possit, ut, ad sufficientem ad umbilico distantiam, Funiculum Umbilicalem abscindat, digitis eum comprimat, partum quantocyus absolvat & postea Funiculum Umbilicalem liget & denique ut in hoc partu atque in illo, quo caput primum repagulis maternis solvitur, praecaveat semper, ne celeri nimium partu de utero quasi elabatur foetus & praecipiti nimium transitu mala recensita, foetui parturientique non raro periculosissima, producantur.

 EXPLICATIO TABULAE II.

Foetus quadrimestris, cujus Extremitates singulari circumvolutione Funiculi Umbilicalis mire sunt distortae, ab anteriori & posteriori parte conspicuus.

Fig. I. *a b d e f.* Circumvolutio Funiculi Umbilicalis ab anteriore parte.

g g. Brachium dextrum pone cervicem versus latus finistrum foetus decurrens,

h h. Brachium finistrum eodem modo pone Cervicem versus latus dextrum foetus inflexum.

Fig. II. *c.* Continuatio Funiculi Umbilicalis *b* (vid. Fig. I.) os humeri dextrum in cervice figentis & simul os humeri finistrum circumvolventis & dein sub cubito sinistro anteriora versus ad *d* (vid. Fig. I.) decurrentis.

g g. Brachium dextrum.

h h. Brachium finistrum.

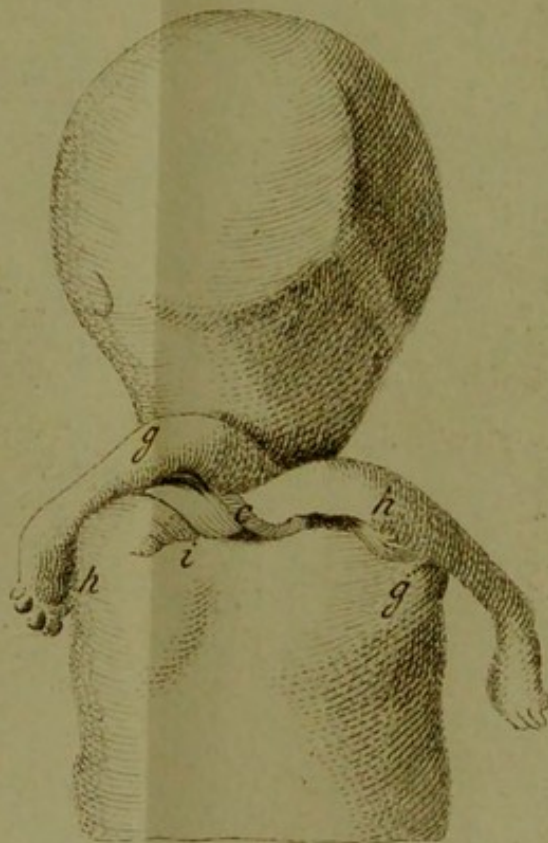
i. Plica in cute brachii praefens ab ambiente Funiculo Umbilicali non efficta (vid. Obs. Sect. I. nota *d.*)

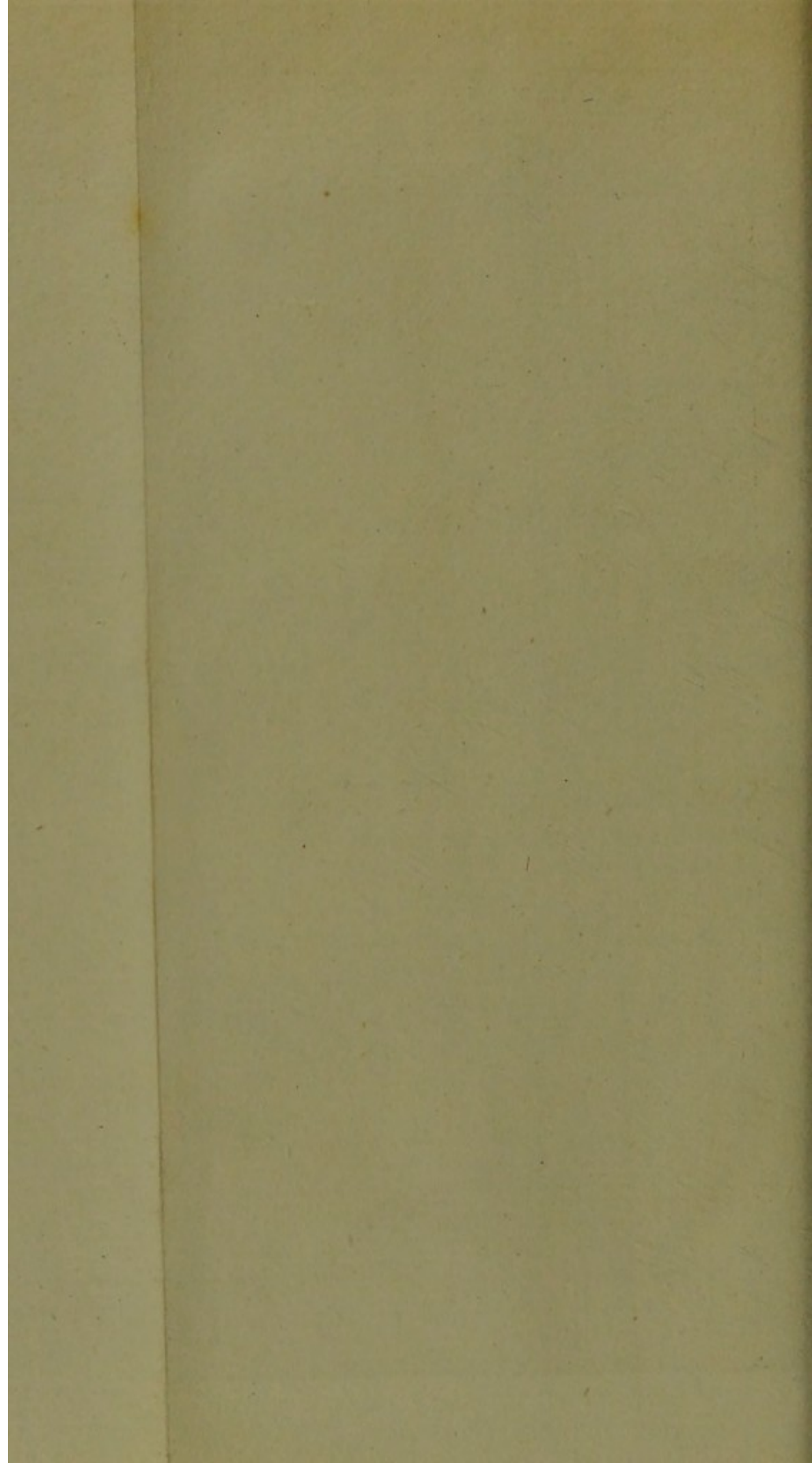

Fig. I.

Fig. II.

O B S E R V A T I O
O B S T E T R I C I O - A N A T O M I C A
D E
H E R N I A C E R E B R I .

Nescia praeteriti, fallacis caeca futuri

Progenies ovo nec bene tuta suo est.

A. VAN ROYEN,

De Morbis aetatum.

OBSERVATIO
OBSTETRICIO - ANATOMICA

DE

HERNIA CEREBRI.

SECTIO. I.

HISTORIA ET ANATOME.

§. I. **P**aupercula initio anni 1786 CAMPIS Foe- *Historia.*
tum enitur tempore justo graviditatis mortuum,
tumorum insignem oblongum ad occiput monsttran-
tem.

Rumor ut insolitorum est **velox** atque eundo
non raro crescit fama, sic multa etiam mox de
hoc infante nato retulit prodigiosa plebs eumque
praecipue Bicipitem ajebat, ejus quidem notitia
non potuit non ad aures pervenire Cl. nostri Prae-
ceptoris DU PUI, illo tempore ibi POLIATRI,
ANATOMES, CHIRURGIAE ATQUE ARTIS OB-
STETRICIAE LECTORIS.

Examinedi igitur a Parentibus venia impetrata,
Vir Cl. invenit Caput mire conformatum, omni
mensura recens ad terminum natorum capitibus mi-
nus; applanatum praepressis ad frontem & verti-
cem versus fontanellam; elevatius quodammodo

posteriora versus atque ad occiput non rotundiusculum, ut naturaliter affolet, sed angulose contractum, ita ut occiput angulo semirecto ad Ossa Parietalia alligatum videretur.

Ad parvam a superiori parte ossis occipitis distantiam tumor inveniebatur, qui a reliquo osse occipitis & tota cervice oriebatur, in dorso decumbens, oblongus hic, applanatior, illic elevatior, ad tactum mollis, non valde renitens, ad speciem aqueum laticem continere visus. Praeter ista notandum insuper est, tumorem hunc, ubi ex occipite pendere incipiebat, fune quasi constrictam cutim obtulisse ac ibi loci orbiculum rotundum durum digitis palpari potuisse.

In superiore parte tumor crinibus erat obsitus; reliqua ejus pars glabra. Per longitudinem denique tumoris & transversaliter cutis retrotracta videbatur, ita ut sinus longitudinalis & transversus sub cute decurrere viderentur, qui in illa ibi loci excavationem aliquam producebant. — Hanc Historiam illustrat Tab. III. Fig. I.

Anatome.

§. II. His visis insolitam nisi structuram mirari nihil exterior Infantis contemplatio suppeditare cum posset, Cl. Praeceptor irrito Infantem a Parentibus ad examen exactius anatomicum acquirere tentavit, veniamque tandem tantum obtinuit, ut coram consanguineis tumorem aperiret videretque, quid sub cute in eo contineretur.

Prudenter igitur cute in tumore extenuata cruciatim secta rescissisque membranis cingentibus, effluxit aquae parva quantitas moxque apparuit, lobos posteriores Cerebri pro maxima parte totumque Cerebellum
in

in tumore contineri duramque matrem, sinus longitudinalem & transversos elongatos ex galea ossea in tumorem hunc factum descendisse adeoque tumorem hunc non esse collectionem aquosam, sed veram esse ENCEPHALOCELEM. — Sic quidem detecto vitio causa illius circumspicienda erat, quare ad latera Cerebelli & Cerebri digito immisso compertum fuit in osse occipite insigne foramen ex quo haec massa cerebrina cesserat, quae sic dictum tumorem formaverat.

Ulterius quidem examen, praesentibus consanguineis, non erat licitum; cum interim inspectione accuratiori conformatio Galeae osseae dignissima erat, remotis consanguineis, ac redditum iri Infantem pacto facto, Cl. Praeceptor a dorso ad pectus usque omnia integumenta a musculis, capite, facie & collo separavit; cranium cum colli vertebrae a trunco sustulit, atque integumentis foeno impletis confutisque, fraude licita, partem foetus praetiosissimam, galeam osseam cum colli vertebrae acquisivit ac demum occasionem habuit ulterius illius casus examen instituendi.

Capite scilicet sic cum colli vertebrae ab omnibus purgatis patebat nunc, a latere, sive catagraphice si conspiceretur (vid. Tab. III. Fig. I.), verticem ejus multo esse depressiorem ejusque Diametrum perpendicularem *a b* esse $2\frac{1}{4}$ poll., cum contra in bene formato capite sit poll. $3\frac{1}{4}$, $3\frac{1}{2}$ & $3\frac{3}{4}$ ut WINDIUS (*a*), CAMPERUS (*b*), BAU-
DE-

(*a*) *Het geklemd hoofd gered*, p. 88.

(*b*) *Verhand. voor Mariceau*. p. 5.

DELOCQUIUS (*c*) & JACOBS (*d*) referunt; Obliquam *cd* esse $4\frac{1}{8}$, adeoque minorem paullo mensuris consuetis: BURTONUS (*e*) enim, CAMPERUS (*f*), BAUDELOCQUIUS (*g*), & JACOBS (*h*) eam aequalem $5\frac{6}{15}$, 5, $5\frac{1}{4}$ & 5 poll. referunt; Diametrum longitudinalem *ef* $3\frac{1}{2}$ poll. esse; Transversalem *gh* (vid. Fig. V.) aequalem 2 poll.; Os occipitis angulo semi recto ad ossa parietalia jungi; in cervice arcus superiores vertebrarum colli penitus deficere, inferiores pro parte dehiscere (vid. Fig. II. & IV.) & denique superesse fontanellas laterales & supra os temporum dextrum in osse parietali deficientiam parvam ossis inveniri (Vid. Fig. II.)

Idem illud cranium cum colli vertebris ab anteriore & posteriore parte si conspiciatur (Vid. Tab. III. Fig. III, IV.) notabilia nonnulla offert, quae notanda sunt: Et 1°. quidem in oculos incurrunt eadem ac verticis depressio & brevitatis ossis frontis, ita ut circulem mandibulae inferioris circumferentiam si tollas eamque angulosam magis fingas, cranium felis cranii formam referat. — 2°. conjunctio membranacea coronalis & sagittalis per os frontis transiens fere deleta est & futuris jam jam coalita, nec non fontanella non nisi per-

(*c*) *l'Art des Accouch.* §. 453.

(*d*) *Vroedk. oeffenschool.* Tab. I. Fig. VII.

(*e*) *Essay of Midwifery* Tab. I. IV.

(*f*) *l. c.*

(*g*) *l. c.*

(*h*) *l. c.*

exigua est, ut melius adhuc patet Fig. V. & 3°. inter se confusa sunt corpora vertebrarum colli, ita ut earum numeratio quodammodo difficilis fit.

A posteriori parte si contemplemur cranium (*i*), tunc quidem in oculos melius incurrit deformis structura ossis occipitis; deficere quidem 1°. fontanelam posteriorem (*k*); 2°. deficere omnem membranaceam conjunctionem lambdoideam, sed firmum satis crassumque os occipitis sutura dentata jam quodammodo cum latere utroque posteriori ossium parietalium cohaerere (*l*); 3°. foramen magnum occipitis partesque posteriores ossis occipitis apertura praeternaturali & ipsarum partium lateralium ejusdem ossis a se invicem majori distantia (*m*) insigniter augeri, ut Fig. IV. & melius adhuc Fig. VI. comparet, super augendum adhuc insigniter defectu & dehiscencia corporum vertebrarum colli, (vid. Fig. IV.) & 4°. denique eandem confusionem corporum vertebrarum, quam ab anteriori parte notavimus, (vid. Fig. III.), dehiscentibus arcibus, a posteriori & inferiori parte specu columnae vertebralis conspicuam reddi (Vid. Fig. III. & IV.).

A parte denique verticis si cranium intuemur, patere potest, 1°. veram nunc membranacearum juncturarum unionem locum habere & ossa jamjam
fien-

(*i*) Vid. Fig. IV.

(*k*) Vid. Fig. IV. & V. *a a*.

(*l*) Vid. Fig. IV. *b a b*.

(*m*) De partibus quatuor ossis occipitis & formatione foraminis magni Vid. B. S. ALBINI Icones ossium Foetus Tab. III, Fig. X—XIII,

fientibus futuris uniram esse, & 2°. Fontanellarum obliterationem jamjam inveniri; & basin si inspiciamus, comperiemus 3°. veram magnitudinem foraminis magni ossis occipitis praeternaturalis oblongi in sua diametro maxima *ab* esse $1\frac{1}{2}$ poll., in transversa *cd* 1 poll. unionemque *cd* conspiciendam esse, quâ pars ossis occipitis maxima cum lateralibus cohaeret & denique 4°. in parte interna calvariae conspicuum esse processum falci-formem *ef* resectum (Vid. Fig. VI.)

Atque haec quidem ad intellectum hujus conformationis praeternaturalis & natae inde *Herniae Cerebri* sufficere videntur: reliquae enim partes Cranii, quae figurâ expressae sunt, intelligenti ulteriori explicatione non indigent.

S E C T I O II.

ANIMADVERSIONES IN OBSERVATIONEM DESCRIPTAM.

§. I. **S**i annales medicos consulamus atque Observatores inspiciamus, qui varium Tumorum genus ad Occiput in Neonatis descripserunt depinxeruntque, ad formam illorum externam tantum attenti, neque de materia, quam hi Tumores continent, hactenus solliciti non oppido raram esse horum Tumorum observationem reperiemus:—

JOH. SCRETAE observatio & pictura Infantis, cujus occipiti tumor accretus erat (a); similis observatio PETRI FORESTI (b), *de phlegmatica excrescentia valde magna, instar nattae, vel talpae, aut strumae, vel potius Hydrocephali, in collo posteriori circa nucham apparente in Infante puella duorum mensium*; — alia descriptio & delineatio Infantis annorum duorum, quam dedit J. VAN MEEKEREN (c); — Tumores a postico

Observationes Analogae.

(a) Vid. G. F. HILDANI *Observ. Chir. Cent. VI. Obs. XVII. p. 512.*

(b) Vid. *Opera Omnia, Tom. IV. Obs. & Curat. Chir.*

(c) Vid. *Heelk. en Geneesk. Aanmerk. Cap. VII. p. 67.*

capite pēdentes, ipso capite majores a FREDE-
 RICO RUISCHIO memorati & quorum speciminis
 ad instar unum delineandum curavit (*d*); —
 REISELII observatio de cerebello extra cranium
 fito (*e*); — J. FRID. CHRIST. CORVINI de-
 scriptio & adumbratio Herniae cerebri & cerebel-
 li (*f*); — JANI RUURHOF, Chirurgi Hornani,
 observatio de tumore magno ad occiput Infantis
 neonati ejusdemque delineatio (*g*), recensitis
 aliae additae Observaciones MORGAGNII, HOVII,
 CAMPERI, WARNERI & propriae, quas retulit
 Expert. E. P. SWAGERMAN (*h*); — MAXIMI-
 LIANI, JACOBI DE MAN Observatio singularis
 Tumoris ad occiput neonati Infantis (*i*); —
 similis observatio, quam Clar. Prof. & Archiater
 M. VAN GEUNS, Groningae fecit, (ut mense
 Aprilis anni 1786. per Litteras cum Clariss. no-
 stro Praeceptore DU PUI communicavit; — aliae,
 quae possent adferri, Tumorum talium adnotationes
 & denique, quem sectione praecedenti descripsi-
 mus, delineandumque curavimus, tumor in nu-
 cha a Cl. viro, nostro Praeceptore aestumatissimo,
 DU

(*d*) Vid. *Obs. Anat. Cbir.* LII. p. 50.

(*e*) Vid. *Ephem. Nat. Cur. Dec. II. ann. 2. obs.* 115.
 p. 272.

(*f*) Vid. *ejus Dissert. Med. Cbir. in Tom. 2. Disp. Cbir.*
 A. HALLER p. 333.

(*g*) Vid. *Nieuwe Vaderl. Letteroeff. I. Deel II. Stuk. Men-
 gelwerk* p. 158.

(*h*) Vid. *Ontl. en Heelk. Verhandeling van 't Waterhoofd,*
 2de *Verhandeling van 't Watergezwell* a §. 115—126.

(*i*) Vid. *Verband. der Holl. Maatschappye, D. XIX. 3. stuk.*
 p. 63.

DU PUI observatus & meum benevole, ut a nobis publici juris fieret, communicatus totidem documenta sunt, satis frequentem talium Tumorum praeternaturalium ad Occiput esse observationem neque raram adeo esse hanc nostram, quam communicavimus, ut isto respectu evulgari debuerit.

§. II. Si ad omnes observationes, quas passim adduximus attendamus, patet, I^o. his Tumoribus correptos Infantes alios natos fuisse mortuos, alios vivos, alios perbreve tempus post nativitatem, alios longius vixisse; omnes vel arte adhibita chirurgica mala, vel sine ullo adhibito auxilio ex malo ocyus serius periisse, II°. nonnullorum descriptorum Tumorum examen non nisi externum institutum fuisse III°. aliorum Tumorum conspectum externum non tantum locum habuisse, sed illorum etiam examen anatomicum exactius, vel minus exactum, prout res atque occasio tulerunt, institutum fuisse. Ex iis, quae male administrata tractatione Chirurgica & dissectione illorum Tumorum innotuerunt, constat, hos tumores vel continere 1°. colluviem aquosam, serosam atque haec includi integumentis communibus externis & cranii internis, vel 2°. massam cerebrinam & quidem cerebellum, cerebrum, vel utrumque 3°. hunc tumorem saccatum, lympham vel massam cerebrinam, continentem efformari nonnunquam ab integumentis cranii externis & internis, quae inter ossis occipitis foramen magnum & arcum ultimae vertebrae, sive atlantis inveniuntur; (k) — alias hunc fac-

cum.

*Illarum
Observationum
diversitas.*

(k) Vid. SWAGERMAN l. c. §. 123. & 124.

cum propullulare per fontanellam posteriorem, five conjunctionem membranaceam, quae in neonatis ex concursu ossium parietalium & parte superiori ossis occipitis oritur (l); — alias in ipso Osse occipite supra foramen magnum aperturam praeternaturalem inveniri, per quam exeunt membranae cranii internae, quibus ibi faccus formatur latice lymphatico in eundem depluente, unde tunc tumor talis enascitur (m); — alias denique hunc faccum effingi efformarique atque in eodem latice aquosum, vel massam cerebrinam contineri, quoniam foramen magnum ossis occipitis praeternaturaliter auctum est, & magnitudo haec adhuc dum insigniter augetur ab arcibus vertebrarum superiorum colli a se invicem divisis, vel (ut termino tecnico loqui solemus) *spina bifida* adfectis, quemadmodum in casu locum habuit, quem observavit Cl. noster Praeceptor DU PUI (n).

Similes Tumores in aliis partibus Cranii Infantum neonatorum.

§. III. Praeter Tumorum genus ad occiput, quod descripsimus, & aliud insuper Neonatis nomine *Herniae cerebri* notabile est, quod in uno, vel altero ossium praeprimis parietalium, magnitudine varia, locum habet, quodque aliquibus oriri putatur a defectu ossificationis alicubi in isto osse (o)

&

(l) Vid. DE MAN in *Act. Harlem.* I. c. p. 66.

(m) Vid. RUURHOF I. c. p. 161. & *Adject.* Tab. II. Fig. II. & III.

(n) Vid. Tab. III. Fig. VI, IV. II. & I.

(o) Vid. LE DRAN *Observ. de Chirurg.* Tom. I. *Observ.* I. TREW in *Commerc. Litt. Norico ad A.* 1733. *Hebd.* 52. n. 3. p. 412. & CAMPER in *Act. Harlem.* Tom. VII. *Part.* II. p. 366.

& inde potuberante cerebro; ab aliis contra hac caussa productum negatur (*p*), afferiturque originem habere ab humore extravasato, ibi loci à caussa quacunque, fugillatione, laesioneve alià, intra integumenta externa communia & periostrium contento.

Et certe, si ad naturalem conformationem capitis neonatorum attendamus, in quibus nunquam non fontanella major, hoc est, unio membranacea ossium fatis insignis & per longum fatis tempus post nativitatem adest, nec raro fontanellae posteriores laterales & dehiscentia ossium frontis a fontanella majori ad radicem nasi usque, absque ut insequatur protuberantia cerebri, conspicuae sunt; — Si huic addamus in hominibus, quorum cranium magna fatis plaga vel carie exesum, deperditum vel trepani corona ablatum est, nunquam, etiam, si osse duro & firmo locus non tegatur & membranaceo tantum operculo contegatur, insequi Herniam cerebri; — & denique si consideremus hoc Tumorum genus, a sanguine extravasato & fugillatione intra integumenta externa cranii ortum, fallere iis maxime posse atque Chirurgos imponere cum ad tactum revera quidem os deficere & circulus osseus sentire videatur & tamen defectus ossis locum non habeat, ut quam perspicue demonstraverunt QUESNAY (*q*) & Chir. Expert.

(*p*) Vid. RUURHOF *l. c.* p. 163. & *seqq.* & SWAGERMAN *l. c.* §. 256.

(*q*) Vid. *Mém. de l'Acad. R. de Chir. Tom. I. p. 208.*

pert. GREVE (r) & P. POTT (s); verior quidem mihi videtur illorum sententia, qui hos tumores a fugillatione, sanguineve extravasato potius repetunt, quam a Cerebro, per deficiens os prorumpente. — Neque illorum pertractatio & cura Chirurgica argumentum nostrae sententiae erit contrarium: quis enim non novit compressione leni continuata, adplicationeque spirituosorum, repellentium egregie & fugillationem & sanguinem extravasatum abigi & pelli, absque ut necesse sit recurrere ad cerebrum hac eadem pressione intra cranium reconditum, quod, quoniam non aderat, reprimere non necesse erat?

Hi tumores, nostro igitur quidem iudicio falso *Herniae Cerebri* dicti, si applicatione propositorum remediorum sanari non possent, ipsa perfectione, quâ exitus extravasato sanguini posset conciliari, curabiles forent, cum *verae* si forent *Herniae Cerebri* perfectione ipsâ certo, & quidem quam citissime, fierent lethiferae, ut latius posthac demonstrabitur.

Istud interim Tumorum genus, in alterutro vel utroque osse parietale aliquando observabile, quamquam nec *Herniam Cerebri* esse, sed diversae naturae malum asseruerim, non tamen negaverim, & ibi osse deficiente, oriri posse *Herniam Cerebri*, Tumoremve aquosum, quales ad occiput demonstra-

(r) Vid. *Ab. Fleissing. Tom. V. p. 149. nota a.*

(s) Vid. *Obs. on the nature & conseq. of those injuries, to which the Head is liable from external violence Sect. L*

stravimus, sed ea quidem in opinione versor, hos tumores, in parietalibus ossibus observabiles, tantum non semper a fugillatione, sanguineve extravasato, intra integumenta communia externa & perioestio rerento, repetendos esse, rarissimasque veras esse *Cerebri Hernias*.

§. IV. Quotiescunque alicubi in posteriori parte columnae vertebralis, a collo ad finem ossis sacri, in Infantibus, vel Neonatis, vel aliquo tempore post nativitatem, tumor observatur mollis, renitens, initio profundius ruber, lividusve, dein cuti concolor, saepe pellucidus, subrotundus, ex parvis principiis ad magnitudinem juglandis, ovi, vel pugni, vel insigniorem increfcens, basi subinde angusta, ut pedunculum referat, plerumque autem lata, atque in eodem lymphæ, continetur atque arcus vertebrarum ibi loci a se invicem semoti sunt, tunc vitium, quod *Spina bifida* termino technico vocatur, adesse dicitur.

Convenientia & differentia Tumorum ad occiput & vitii, quod SPINAM BIFIDAM vocant.

Absque ut nunc causam illius vitii & Tumorum ad occiput, de quibus antea diximus, circumspiciamus, de qua §. insequenti agendum erit, ex natura tamen utriusque vitii statuere est, à quacunque causa sublata resistentia externa cranii Arcuumque Vertebrarum, a membranis internis faccum efformari atque in eodem ad cranium vel cerebrum & cerebellum, vel laticem aquosum, vel ad columnam vertebralem laticem aquosum tantum colligi & tumorem fieri; — aliquando hunc tumorem a causa concurrente & in capite & in nucha locum habente, produci, & denique, quocunque etiam loco haeserit malum & quacunque etiam ma-

teria sacco inclusa fuerit, latex aquosus fuerit an cerebrum, medicina adhibeatur an minus, hos tumores nunquam non Infantibus, serius ocyus, in mortem terminari. Convenient igitur eatenus hi utrique Tumores, ad occiput columnamque vertebralem aliquando notabiles, ut utrique causam agnoscant similem, defectum scilicet fulcimenti membranarum cranium internum & thecam vertebralem investientium; — aliquando similem laticem aquosum contineant & neque natura, neque ullâ arte superabiles sint, & serius ocyus in mortem terminentur; sed different eatenus, quod in Tumoribus ad occiput aliquando latex aquosus, aliquando massa cerebrina contineri inveniatur; in Tumoribus autem ad columnam vertebralem nunquam non latex aquosus, medulla spinalis nunquam, cum, me quidem gnaro, nullae adhuc annalibus medicis insertae legantur Observationes vitii, quod *Spina bifida* audit, in quo medulla spinalis tumorem effecerit.

Causa Tumorum recensitorum.

§. V. Longus essem, si in causas inquirere vellem, quibus & Tumores ad occiput, lymphatici, an cerebrini, & fugillationes ad ossa parietalium & demum illi, qui nomine *Spinae bifidae* insigniuntur, originem debent, atque enarrare variam causarum seriem, quibus eosdem produci existimaverunt Medici varii: sufficit mihi, ut dicam, nostro iudicio & Tumores ad occiput & ad columnam vertebralem unam eandem semper agnoscere causam illamque pro varia modificatione diversam videri quidem posse, neutiquam tamen diversam esse, atque illos Tumores, qui quandoque in alterutro osse parietalium, vel utroque, observantur, nunquam

quam non ab extravasato sanguine, quaecunque demum illius extravasationis causa fuerit, originem trahere. Scilicet ossium conformatione mala, sive Osteogenia perversa, jam in utero locum habentibus, aut alicubi tanta erit ossium Cranii dehiscencia & membranacearum junctura (ut in casu à Doct. DE MAN communicato (t)), adeo insignis, ut junctura haec non sufficienter suffulta cedat ac colligere faciat primum parvam quantitatem laticis aquosi, naturaliter intra membranas cerebri praesentis, & dein nec absorpto, sed itentidem novo iterum & novo accedente latice aquoso tumorem fieri permittat in ratione contenti laticis vel massae cerebriinae, si in hunc saccum delabatur, magis minusve voluminosus; — aut praeternaturalis alicubi in occipite erit ossis defectus & enatum inde foramen praeternaturale (uti ex Observatione CORVINI & Chirurgi R UURHOFF constitit (u)) per quod a membranis cerebri internis, non suffultis sustentatisque, saccus efformabitur, Capitis *Hydrocelem*, vel *Encephalocelem* producendo aptissimus; aut eadem mala ossium conformatione & osteogenia perversa ipsum os occipitis erit degeneratum & magnitudine insigniter auctum ipsum foramen magnum ossis occipitis, nec non aliquot arcus superiorum vertebrarum colli deturpati eorumque Spinae bifidae, ut in observatione Cl. nostri Praeceptoris DUPUI conspicuum est, qua degeneratione membranis cerebri tam facilis quidem exitus parari debuit, ut

non

(t) Vid. supra §. I. p. 72.

(u) Vid. supra §. I. p. 72.

non potuerit non per foramen istud ad auctum cerebrum evadere & descripta *Encephalocoele* oriri; — aut denique eadem causa alicubi in columna vertebrali, in nucha, (ut egregiam observationem Infantis, vitii *Acephali* & *Spinae bifidae* adfecti dedit THEOD. KERKRINGIUS (v)) in dorso, lumbis, aut osse sacro, arcibus vertebrarum eorumque processibus spinosis non, ut oportet, cohaerentibus (ut illius vitii iis in locis antea observationes citavimus) membranis, medullam spinalem investientibus, ansa dabitur per hiatus erumpendi, saccum efformandi, laticem aquosum continentem, sicque tumorem producendi, qui, improprio licet nomine, Medicis *Spina bifida* audit.

Tale igitur eaque verosimili admissa causa, misisque aliis, quae ad haec vitia explicanda in medium fuere prolata & quae recensita videri possunt apud JO. ANDREAM MURRAY (x), omnis tumor ad occiput, vel ad columnam vertebralem inventus & ex natura mali nomine *Encephalocoeles* vel *Hydroceles Capitis & Columnae vertebralis* insigniendus, *Effectus* erit dehiscenciae ossium capitis, junctura membranacea unitortum; foraminis praeternaturalis ossis occipitis, foraminis ossis occipitis praeternaturaliter magnitudine adaucti, vel dehiscenciae arcuum, sive processuum spinosorum columnae vertebralis, non quidem *Causa*, quemad-

mo-

(v) Vid. *Specileg. Anatom. Observ.* 23. Tab. XI. praesertim Fig. III.

(x) Vid. *Spinae bifidae ex mala ossium conformatione initiae* Goett. 1779. 4to §. 6. & 7. p. 8, 9, 10. & 11.

modum RUISCHIUM recte statuentem scripſiſſe
SCREIBERUM notavit expert. SWAGERMAN (y).

§. VI. Ex iſtis, quae haecenus de *Encephalocoele*,
Hydrocoele Occipitis, atque vitio, *Spina bifida* dicto,
adduximus, ex addita convenientia, quam iſti tumo-
res lymphatici cum Hydrocephalo interno common-
ſtrant, nec non ex adhibita medicina, quam paſſim
inſtitutam deſcriptamque legere poſſumus ad iſtas
obſervationes, quas initio hujus Sectionis (z) attu-
limus, conſtare poterit, omni huic vitio medelam
vel eſſe nullam, vel eandem tantum palliativam
eſſe poſſe. — Etenim experientia conſtat & in *Hy-
drocephalo interno* & in *Hydrocoele occipitis* & in *Spina
bifida* omnem exitum aquae (ſive hic minima lan-
ceolae punctura in parte Tumoris decliviori tente-
tur, ſive trajectu ſetacei (a), ſive ope acus tri-
quetrae, hunc praeciſe in finem a Celeb. LE CAT-
TIO excogitatae (b), funeſtam fuiſſe operationem
chirurgicam & malo tollendo quidem ſuffeciſſe, ſed
morti ſimul accelerandae inſerviſſe.

Quandoquidem nunc diſſectiōne anatomica com-
pertum eſt, in iſtis tumoribus ſaccatis ad occiput
vel cerebrum ipſum & cerebellum aliquando inve-
niri, vel & totum hunc ſaccum latice aquoſo ſolo
poſſe impleri, patet, ne vel ulla nunc facta men-
tione admittendae vel negandae aperturae talium

Tu-

(y) Vid. *l. c.* §. 112.

(z) Vid. §. I.

(a) Vid. MURRAY *l. c.* §. XV.

(b) Vid. *Journal de Medecine. vol. II. & vol. XLVII. coll.
cum Bibl. Chir. HALLERI Tom. II. p. 175.*

*Horum
Tumorum
Pertraçia-
tio Chirur-
gica.*

Tumorum aquosorum five lymphaticorum, cum *Encephalocèles* & *Hydrocèles occipitis* diagnosi dubia fit, aperturam; abscissionem vel ligaturam Tumorum illorum ad occiput periculosissimam esse, nec periculosissimam tantum, sed certe lethalem, cum sic aperto sacco vel cerebrum ipsum, cerebellumve laedi possit & nudo aëri exponeretur, nulla arte iterum reponendum, vel abscindi & ligatura constringi certo certius lethiferâ.

Quae cum certissima sint, cumque eventus nunquam non docuerit, serius ocyus hoc Tumorum genus ad occiput & columnam vertebralem mortem inferre, jubet malum praefens, ut a pressione quâcunque liberetur & nunquam arte aliqua ad tollendum attingatur, tenteturque tantum, utrum in casu Tumorum aquosorum discutiendo, revellendo atque diureticis purgantibusque aliorum humor collectus dervari possit, ne sic, quod arte doctâ hactenus incurabile fuit, arte malâ citius fiat lethale.

Quod denique curam Tumorum attinet, qui quandoque alterutrum os parietale occupant, quique à nonnullis pro *Herniae cerebri*, ab aliis & à nobis, ut asseruimus, pro sanguine, intra integumenta & pericranium extravasato, habentur: in istis (vel omiſſa etiam de illorum tumorum natura disceptatione) & lenis pressio & applicatio remedium discutientium, resolventium & roborantium proderit, nec raro dissipatio Tumoris & cura obtinebitur, vel his si curari nequeat & certissimum simul sit, causam illorum Tumorum in sanguine extravasato & non in defectu ossis alicubi locum habente & per hunc erumpente cerebro haerere,
in-

integumentorum cultri ope divisio, exitus sanguinis extravasati & vulneris demum facti sanatio curam ad implebunt.

§. VII. Hisce de Tumoribus variis, qui aliquando occiput, ossa parietalia & columnam vertebralem in posteriore parte occupant, in genere dictis, convenit nunc adhucdum, ut ad Observationem Clar. Praeceptoris DU PUI redeamus ac circa eandem momenta aliqua notemus, quae ipsa Observatio, attentius si consideretur, obferre videtur.

Momenta nonnulla in observatione descripta attendenda.

Et quidem numerum Figurarum, in Tab. III. exaratarum, si sequamur, non potest non in oculos incurrere calvariae cutis & superior pars Tumoris capillata, inferior glabra, nuda, neque pilis obfessa, cujus quidem phaenomeni sequens mihi videtur ratio: scilicet in Tumoribus, sive laticem aquosum continentibus, sive massam cerebrinam comprehendentibus (nam idem phaenomenon aequae in Observatione CORVINI & RUURHOFFII (c) ac in descripta Cl. PRAECEPTORIS locum habuit,) pars inferior & magis declivis integumentum capillati occipitis, continuo adaucta quantitate aquosi laticis, in hunc saccum sese accumulantis, vel massa cerebrina continuo crescente, non debet non extendi atque attenuari, quod cum fieri nequeat absque extensione, degeneratione & destructione subjectae telae cellulosae, pilorum sede (d), non mirum est, hac in parte

(c) Vid. l. l, c c Fig. I.

(d) Vid. HALLER *Elem. Phys. Tom. V. Lib. XII. Sect. I. §. 18. p. 33.*

parte, capillata licet naturaliter, pilorum bulbos destrui, ac calvitiam sic, in his tumoribus ex observatione constantem, in inferiori parte inveniri; pilorum contra praesentiam in collo, vel in parte superiori Tumoris, quoniam cutis ibi loci, adeoque & ejus subjecta cellulosa non ita extenditur & proinde pilorum bulbi non destruuntur.

Atque hanc illorum Tumorum in inferiori parte calvitiei causam illustrare videntur Tumores alii Saccati, tunicative, qui quidem aliquando naturae ejusdem, aliquando diversae sunt; sed tamen in partibus nostri corporis locum habent, quae pilis vel densioribus, vel rarioribus obsessae sunt: — nonne in Tumoribus istis tunicatis, qui in vertice calvariae non raro observantur, quique, quoniam erine tecti sunt, *Talpae* vocantur (e), si magnitudine increvant, observamus, quod pili & ibi destruuntur & illorum Tumorum cutis perfecte calva fit & glabra, non aliam, ut mihi videtur, ob rationem, quam quoniam subjecta cellulosa extenditur & destruitur & cum illa pilorum bulbi? — nonne in seroto hydrocele insigniori laborantium idem observamus? — In statu naturali serotum rugosum est rarisque pilis obsessum; — in Hydroceles majoris parte inferiori & decliviori cutim extenuatam extensam glabram, nec pilis obsessam, eandem ob causam, offendimus.

Altera observatio, quam Fig. Iae attentior contemplatio suppeditat, spectat angulum, quem occiput

(e) Vid. VAN GESSCHER *over de langd. Gezwellen*, p. 68.

caput ad finem ossium verticis obfert & qui in Figura II. imagine obliqua, sive catagraphice cranium exhibente, & Fig. IV. melius conspicitur.

Si delineationes, quas CORVINUS de *Hernia cerebri*, & RUURHOF de *Hydrocele* ad occiput dedere, inspiciamus, animadvertimus, praeter foramen praeternaturale in ossè occipitis illorum Infantum & inde natum tumorem insoliti nihil haec capita obtulisse atque haec ossa & reliqua calvariae solitam formam rotunditatemque retinuisse, cum in observatione Cl. Praeceptoris DU PUI & ossis occipitis rotunditas perierit, ejusdem ossis crassities inereverit & angulo semirecto ad ossa parietalia alligatum fuerit os occipitale.

An maturiore conceptionis tempore locum jam habuit vitium sicque pressio ossis occipitis, membranacei tunc adhuc, contra tumorem faccatum intropressioni dedit ansam? an potius, cerebro pro parte cranii egresso, naturae processus, quo ossa vicinis se accommodant partibus, contractioris ossis occipitis in hoc infante causa fuit? — Utramque causam eo contribuuisse statuere haud absolum videtur, quam rem interim, cum infra hujus adhuc nonnulla dicendi dabitur occasio, hic nunc mittimus.

Tertia observatio spectat cutim adstrictam, sive firmiter ad os occipitis & partem superiorem tumoris adherentem, ita ut occipitis & tumoris sit linea quasi *descriptionis* sive *limes* & sine quasi constrictus videatur tumor. Dissectione anatomica patuit periostrium externum ossis occipitis ad marginem incrassatum foraminis magni occipitis praeter-

ternaturaliter adhaerenti; quam firmissime cohaerere & itidem quam firmissime cum collo, sive superiori parte, facci, quae firmior cohaesio cum in observatione Cl. Praeceptoris DUPUI locum habuerit, laxior verosimiliter in Infantibus a CORVINO & RUURHOF descriptis, mirum non videbitur, cur in hoc haec diversitas observabilis fuerit, in illis illa non notabilis.

Si denique ad Historiam tumoris, a Cl. Praeceptore observati, attendamus (f) atque in illa animadvertamus, in tumore cutim cruciatim retractam excavatamque quasi fuisse, non possumus non illius phaenomeni causam inquirere, quae quidem anatomica dissectione & ulteriori naturae Tumoris indagine sequens fuit.

Postquam aperto sacco constitit & lobos posteriores cerebri & maximam partem superiorem cerebelli per foramen erupisse, constare & simul debuit, processum falciformem & sinum longitudinalem, nec non processus transversos eisdemque sinus una cum massa cerebrina cranio excidisse, qui cuti in sacco cum accreverint eandemque quasi retraxerint, illius phaenomeni ratio abdita non fuit.

In Historia Infantis (g) notavimus iusto graviditatis termino incidisse partum caputque Infantis omni mensura recens natorum ad terminum capitibus esse minus. — Hoc ut nulli non, inspecta Figura I., patebit, sic quam evidentissime palam erit,

(f) Vid. *Sec. I. §. I. in fine.*

(g) Vid. *Sec. I. §. I. initio.*

si quis ad Fig. II, ad quam punctatis lineis circumferentiam cranii Infantis neonati & mensuras naturales habentis Cl. Praeceptor D U P U I addidit, attenderit.

Si quod documentum sit, quod ossa vicinis sese accommodent partibus, quam rem egregie olim hac in Academia pertractarunt S. B. DE FISCHER (*h*) & Cl. B. S. ALBINUS (*i*), certe haec Observatio Praeceptoris nostri Cl. infigue est: quam primum foramine ossis occipitis praeternaturaliter aucto, hiatusque arcuum bifidorum superiorum vertebrarum colli sua sede recessere lobi posteriores cerebri & maxima pars cerebelli ac sic respectu calvariae residua cerebri massa minor fuit, mox ossa ad hanc residuam sese composuerunt ita quidem, ut os frontis rotunditatem amiserit atque oblique verticem versus adscendat; — ut ossa parietalium in vertice rotunditatem non habeant ordinariam neque commonstrent eminentias in media eorum parte, sed applanata quasi sint (vid. Fig. II. IV. & V.), — ut os occipitis ad residuum in calvaria cerebrum & cerebellum sese quasi accommodaverit & angulo semirecto ad ossa parietalia alligatum fuerit & ut nullae fere in hoc capite inveniuntur juncturae membranaceae, sed jam, deleta utraque fontanella, dentata unione ossa inter se jungantur; — verbo ut tantum volumine quidem diminuta videatur calvaria, quantum voluminis cerebri

(*h*) Vid. *Dissertatio Osteologica de modo, quo ossa se vicinis accommodant partibus*, L. B. 1743. 4to.

(*i*) Vid. *Annot. Acad. Lit.* IV. Cap. I.

bri de eâdem exierit, cujus quidem calvariae diminutionis & spatii relationis tumorem inter & cranium infantis ad terminum nati idea acquiri poterit, si ad punctatam lineam B, caput tale in Fig. II. denotantem, attendatur ac spatium inter illud caput & Infantis observationis descriptae A cum volumine Tumoris comparetur.

Ex istis, quae hic attulimus, quaestio quodammodo determinari poterit, quam supra (k) movimus de ratione, cur angulose cum ossibus parietalibus cohaereat os occipitis. Certe credimus os occipitis, maturiori tempore conceptionis adhuc membranaceum, contra tumorem adpressum, interiora versus cecidisse, sed credimus simul, ipso naturae processu, ossa vicinis partibus accomodante, talem quidem angulosam conjunctionem cum ossibus verticis assumpsisse os occipitale, qualem in Fig. II. catagraphice optime expressam exhibuimus.

Si accuratius ad Fig. II. tam naturalem, quam artificialem, quam lineis punctatis addidimus, adque diversitatem anguli, quem lineae punctatae *ih* & *lk* in figura naturali & fictitia capitum ex linea *gkh* ad mentum horisontali ad frontem faciunt, attendamus; — si figuram III, ab anteriore parte cranium repraesentantem, inspiciamus & denique Fig. V. retroacta consideremus tempora *gh*, comparatione facta massae cerebri in cranio felis contentae neglectaque Infantis mandibulae inferioris rotunditate, non mirabimur, cranium hujus Infantis

(k) Vid. pag. 85.

tis fatis exactè felis cranium referre & quam verissime statuisse Cl. CAMPERUM, angulum diminuendo Lineae facialis Hominis cranium, mutatis mutandis, in alicujus Animalis cranium mutari (1).

His factis observationibus superest tantum, ut ad Fig. IV, V. & VI. adhuc oculos dirigamus atque ad illas nonnulla noteimus. — Fig. IV. inspicienti constat, membranaceam juncturam ossium parietalium & occipitis penitus fere obliteratedam esse & futurâ, quodammodo jam dentata, unita haec ossa; ita ut nec fontanella posterior sit, nec interiora versus in partu cedere potuisset os occipitis. Eadem haec figura comparata cum Fig. II. clare demonstrat, quomodo & foramen magnum ossis occipitis praeternaturale & foramen, sive hiatus arcuum vertebrarum superiorum colli, una quasi confluxerint & unum quasi effecerint foramen oblongum, per quod cerebrum & cerebellum cranio exierunt sicque Ramicem effecerunt. Quem defectum juncturarum membranacearum & fontanellae posterioris ad occiput in Fig. IV. notavimus, circa juncturam ossium verticis inter se, conjunctionem cum osse frontis & defectum fontanellae etiam valet & in Fig. V. optime observari poterit. — Denique ab inferiori parte si cranium Fig. VI. inspiciamus, veram magnitudinem foraminis magni ossis occipitis praeternaturalis dijudicare possumus, dijudicare & crassum marginem, illud os cingentem & tandem

(1) Vid. *Verhandeling over 't natuurlyk verschil der Wezenstrekken &c. Utrecht 1791. 4to. p. 39. in fine & p. 40.*

dem quodmodo processus falciformis, in *e f* abscissus, continuationem fecerit in ipso tumore, ut supra (*m*) annotavimus.

*Corollaria
in usum Ob-
stetricium
ex Observa-
tione de-
scripta de-
ducenda.*

§. VIII. In partu Infantis, cujus descriptionem dedimus, nulla fuit quaestio illius tumoris ante partum, vel alicujus obstaculi in partu hoc tumore allato: — Naturaliter in Partu deorsum spectabat vertex capitis; cumque omnibus in dimensionibus caput justo minus erat, viribus naturae facile fuit excussus atque ab Obstetrice exceptus infans mortuus, quae tum demum praeternaturalem tumorem ad occiput adesse comperit.

Haec mensurarum capitis decrementum, quotiescunque cerebrum magna quantitate & maturiore conceptionis tempore per foramen naturale adauctum, vel praeternaturale, elabitur, locum habere debere videtur atque in illo casu Obstetricatori indifferens erit, utrum juncturas membranaceas & fontanellas distinguere atque ex illis infantis situm verum distinguere valeat, cum omni fere situ facile ex bene constituta Pelvi egredi possit; — sed quotiescunque *Hydrocele* est *ad occiput*, potest galea ossea suas naturales dimensiones habere, potestque Tumor tantam habere magnitudinem, ut capitis magnitudinem adaequet, vel superet, ut in casu R U U R H O F I I locum habuit. In tali casu & partus inde difficilis esse posset, talisque tumor praeprimis non uno nomine Obstetricatori imponere, ejusque dubium de praesenti casu reddere iudicium: —
etc-

(*m*) Vid. *Secd.* I. §. II. p. 70.

etenim in partu ad ostium uterinum exploratione talem faccum offendens illum pro membranis & aquis, foetum involventibus & ambientibus habere posset, sicque, si ad aperturam & quidem scindenti Instrumento concluderet, mortem certissimam adferret, cum illorum Tumorum apertura, quomodocunque etiam instituta, serius ocyus lethalis sit, ut supra (n) annotavimus; — sed idem talis tumor in partu si animadvertatur sique doloribus partus protrusus fuerit & ostio uterino ejusque parietalibus comprimatur cogitare faciet nonnunquam Obstetricatorem de foetu unicorporeo, bicipiti, aliave a naturali forma abludente degeneratione.

Quotiescunque igitur Obstetricator ad os occipitis aliquid praeternaturale offendit, vel ex insolita forma difficultatem partus experitur, ex observationibus communicatis de praesentia talium Tumorum cogitet; exploratione exactissima suspicionem illorum Tumorum comprobet, vel refellat & nunquam aperturam suadeat, vel instituat, cum nunquam non foetui lethalis sit; atque observatione obstetricia cum constet in genere partum Infantis bicipitis factis felicem esse unumque caput pone alterum exprimi, & tale quid in Infante, tumore ad occiput adfecto, expectet, vel observet, an sub partu ipse tumor tantopere non elongaretur & comprimeretur, ut vel ante caput foetus, vel una cum capite ejusdem ex repagulis maternis exprimeretur.

Denique Infante tumore ad Occiput, ad Columnam

(n) Vid. *hujus Sect.* §. VI. p. 31.

nam vertebralem, vel ad alterutrum os parietale nato, Obstetricator in duobus prioribus casibus partui adstantibus naturam horum Tumorum explicet, curam palliativam suadeat, ac omnem aliam, utpote lethalem certe, dissuadeat, dum in ultima Tumoris specie prognosin dare poterit faventio rem multo & curam promittere, tantum non semper perfectissimam.

EXPLICATIO TABULAE III.

exhibet Infantem cum Encephalocèle ad Occiput natum; nec non ejusdem Infantis cranium a latere, a parte posteriori, superiori atque inferiori conspicuum.

Fig. I. *ab.* Caput & tumor una cum parte trunci naturali magnitudine exhibiti.

Fig. II. A. Cranium ab omnibus denudatum Infantis Fig. I.

B. Cranium, punctatis lineis repraesentatum Infantis ad terminum nati.

ab. Diameter perpendicularis.

ef. Diameter longitudinalis.

ghi. Angulus Lineae facialis Infantis descripti 50° .

gkl. Angulus Lineae facialis Infantis ad terminum lineis punctatis additi 70° .

mn. Defectus arcuum superiorum vertebrarum colli (conf. Fig. IV.)

no. Reliquae Vertebrae colli, quarum arcus quodammodo inter se confusi.

Fig. III. nulla indiget explicatione. — Corpora vertebrarum (conf. Fig. II. & IV.) hic etiam quodammodo confusa conspiciuntur, ab anteriore parte.

Fig. IV. *abb.* Unio ossis occipitis cum ossibus verticis.

cde. Foramen ossis occipitis magnum
praeternaturaliter auctum.

fgh. Spina bifida superiorum Vertebra-
brarum colli.

Fig. V. a. Conjunctio ossis occipitis cum ossibus
verticis.

gh. Diameter transversalis minor.

Fig. VI. ab. Diameter longitudinalis foraminis
ossis occipitis praeternaturaliter
aucti.

cd. Diameter transversa.

ef. Processus falciformis abscissus.

F I N I S.

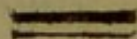

Fig. I.

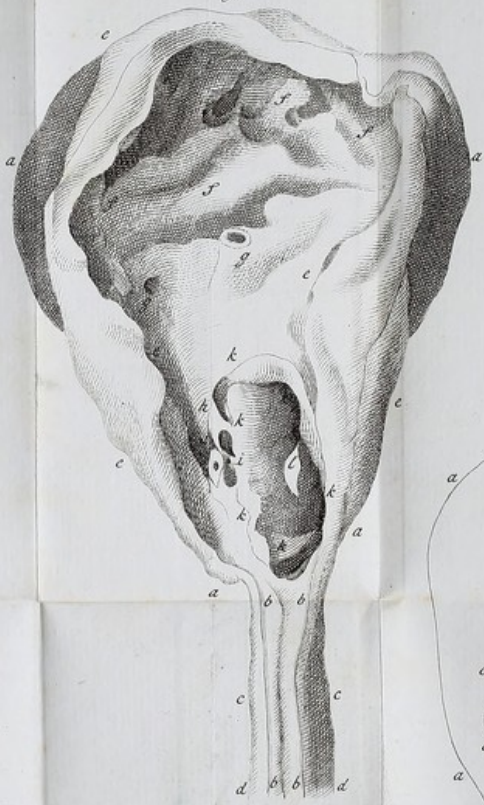

Fig. II.

Fig. IV.

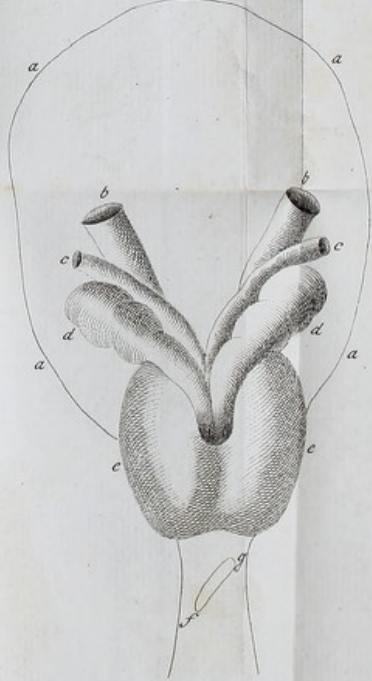
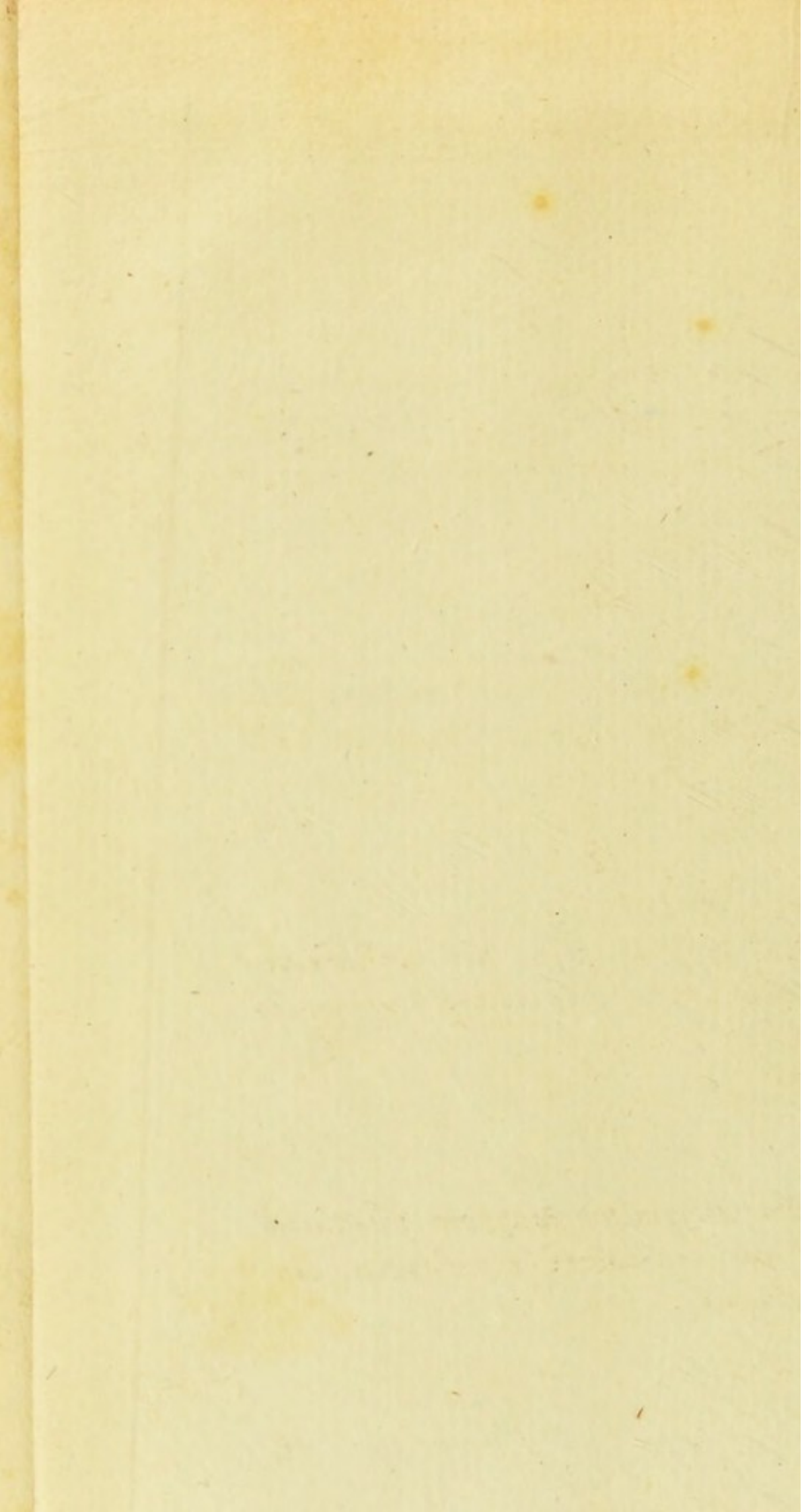

Fig. III.

F. A. Gronovius Delinavit.

J. de Meunier Sculpit.

THESES MEDICAE.

I.

Digestio Ciborum neque a fermentatione, neque a putredine, sed a succo gastrico eum in finem organis glandulosis secreto peragitur.

II.

Bilis, sanguine, ex Vena Portarum allata, secreta per regurgitationem in Vesiculam felleam defertur.

III.

Exspiratus ex Pulmonibus aër constare videtur ex Gas Azoto, Acido Carbonaceo & Vapore Aquoso.

VI.

Principium Oxygineum magnam potestatem in vim vitalem habere experimentis constare videtur.

V.

V.

Metallorum calcinatio non privatio Phlogisti, sed eorum certo gradu cum Principio Oxygineo saturatio esse videtur.

VI.

Optandum foret Pharmacopoeos compositione Spiritus Mindereri adhibere Sal volatile Ammoniacale loco ejusdem Spiritus, cum Spiritus volat. Sal Ammon. nihil aliud sit, quam Sal volat. Ammon. aqua dilutum.

VII.

Vesicatoria in febribus putridis egregii sunt usus.

VIII.

V. S. in Omni Pleuritide indiscriminata non convenit.

IX.

Scorbutus ad classem morborum putridorum pertinet; ejusque cura antiseptica unica est.

X.

*Hihi quidem praeter Mercurium nullum
hactenus in sananda Lue venerea effica-
cius remedium est.*

X I.

*Perforatio processus mastoidei ac per ean-
dem injectio in osse temporis in nonnullis
surditatis speciebus prodesse posse & or-
gani structura & morbi natura evince-
re videntur.*

X I I.

*Scirrhosarum glandularum extirpationem
tempestivam adhibendam esse in mali cu-
rationem neque post eandem, labe can-
crofa sanguine non affecto, malum redi-
turum autumamus.*

X I I I.

*Rugae in ventre Foeminarum Partum SEMEL
& magis ALIQUOTIES expertarum, conspi-
cuae, nec non striae hic nigrae, illic al-
bidae praesentes, a ruptura Reticuli Mal-*

N THESES MEDICAE.

*phigiani, durante graviditate hinc inde
disrupti atque in fasciculos densiores &
compactiores contracti, mihi oriri viden-
tur.*

X I V.

*Divisio Infantis juxta Celeb. BAUDELOC-
QUIUM in regiones corporis varias, il-
larumque regionum, juxta Titulos qua-
tuor pluresve, ad Centrum orae superio-
ris Pelvis minoris oblatio (etsi Naturae
non semper congrua videatur observetur-
que) in Scientia Arteque Obstetricia tan-
tae utilitatis videtur, ut illarum neglectus
in Praxi plus semel nocivus esse debeat
& possit.*

X I I

ERRATA GRAVIORA.

p. 3	Lin. 10	Lege	fanus,	p. 18	Lin. 21	Legs	praesentis
4	8		conquereretur	26			calculo;
-	11		primo, recru-	19	7		inefficaciae
-			duit:	-	8		gravior;
-	22		Tantum No-	-	26		credentis;
-			va regula.	-	27		putantis;
5	2		interna,	-	29		assumentis;
-	4		alia	20	23		mali,
-	5		habuerint	21	2		infructuosa
-	6		Opio	-			sint
-	8		localem,	-	10		, puta,
-	9		rejiciens	-	13		observavimus,
-	18		detexit;	-	21		infimum
-	24		profarent	-	22		fucessissent, §
-	28		virtute vid.,	-	28		suspicio,
6	8		operationem	22	4		suspicitur
-	31		Lyon 1561.	-	7		Afflictis
7	7		tensumque;	-	11		continetur
8	10		intervallo,	-	12		praesentiae
-	11		permittenti-	-	18		count
-			bus,	-	20		other
-	16		quae,	-	22		relinquere
-	17		imparia,	-	35		miseri
-	28		mederetur	-	36		calculo,
9	10		effecta	-			cruciatumque,
-	22		purulentae,	-			sunt.
10	18		Pelvi	23	25		mali
11	9		adfectas	24	2		allatas omiffa
13	13		separantur,	-	6		bentur,
-	19		asper	-	19		est,
14	6		levia	25	8		quin
-	26		exferit	-	14		observationes,
-	28		qua,	28	29		1 $\frac{1}{2}$,
-	29		decursu,	31	2		(u)
p. 15	24		dubium super-	-	17		potuiffet
-			fuc-	-			mifera
16	2		reddita,	32	19		optabilior,
-	5		(d),	35	7		infequente
17	2		in super	-	ult.		fi
-			nostro	41	20		incon-
-	9		infequente	-	21		nonnullis
-	12		cauffam;	44	9		obfervantur

